БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 240 (13556) | 1971 оной октябрийн 10, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

Мүнөөдэр—Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна үдэр

ҺАЙНДЭРӨӨРТНАЙ АМАРШАЛНАБДИ!

...ӨӨГЭЙ АЖАЛШАДАЙ ...НДЭТЭ ХЭРЭГ

...ажахы манай социалис экономикын шухала һалба-. Энэ һалбарниһаа арадай ажахын олзо оршын гурбанай ...ень тооной абтадаг юм. Хүдөө ажахын хэр зэргээр ...байһанһаа промышленностиин зарим хубиинь ургалта, ...йнай ажана байдал дулдыдадаг гээшэ.

...нээ Коммунис парти, Совет правительствамнай хүдөө ...хүгжөөхэ, тэрэнэй материально-техническэ хүсыень бэ- ...хэрэгтэ саг үргэлжэ анхарал табина бшуу. Хүдөө ...хүгжөөхэ гэээшэ үнэхөөр бүгэдэ арадай, бүгэдэ нитын ...гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй XXIV съезд ...элидхэл соогоо онсолон тэмдэглээ һэн.

...ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй энэ ехэ үүргые сэгнэжэ, ...правительствамнай тэдэнэртэ тусхай бүхэсоюзна үдэр ...юм. Тиигэжэ мүнөөдэр хүдөө ажахын хүдэлмэрилэг- ...бүхэсоюзна үдэр зургаадахяа тэмдэглэгдэжэ байна.

...совет арадтаяа хамта манай республикын колхоз, ...ажалшад энэ һайндэрөө нэрэтэй, түрэтэйгөөр угта-. Энэ үдэр таряашад, малшаднай хэһэн хүдэлмэреэ ...ажа, саашадаа хэхэ юумэеэ тодорхойлжо, үйлэдбэреэ ...хүгжөөхэ арга боломжонуудаа заахашье алдахагүй гэ- ...жэно.

...партиингаа XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэе- ...республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд адуу- ...үдхэхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, үндэр баян ур- ...талаар зарим тэды амжалта туйлаа. Байгша оной най- ...дүнгөөр нёдондоной энэ үеынхиһөө 27 мянга гаран ...7 мянга гаран поршоонхо, 1100 гаран тугал томо бол- ...байна. Энэ жэл зуун хонин бүриһөө зуу, зуу гаран ...томо болгоһон хонишодой тоо олошоржо, 177-до хүрөө. ...ОПХ, Зэдын аймагай Ленинэй орденто Борьёогой сов- ...бүүрэй аймагай «Победа» колхоз бүхыдөө зуун хонин ...зуу гаран хурьга томо болгожо шадаа. Зэдын аймагай ...изм» колхозой суута хонишон Суран Жимбеевна Цы- ...отарынгаа зуун хонин бүриһөө 133 хурьга томо бол- ...колхозой һүрэгтэ табяа.

...дай һү шэмэ жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлжэ байһан айма- ...ахынууд республика дотор олон. Үнгэрһэн найман һа- ...шада Кабанскын аймагай ажахынууд үнеэн бүриһөө ...килограмм, Сэлэнгын — 1618, Улаан-Үдын аймагай — ...килограмм һү һаажа, энэ октябрь һарада жэлэйнгээ тү- ...хэхэ аргатай.

...дээшэлүүлгээрээ «Байгал» племхоз энэ жэлдэ ...гта амжалтануудые туйлаа. Эдэнэр Совет орон дото- ...илэжэ, нэгэдэхи шатын диплом, шанда хүртэһэн бай- Энэ ажахы үнгэрһэн юһэн һарын дүнгөөр үнеэн бүри- ...4 килограмм һү һаанхай.

...гын аймагай һаалишадай социалис мүрысөөндэ Сэ- ...совхозой суута һаалишан, Социалис Ажалай Герой На- ...заревна Тадвашкина, эрхимлэжэ ябана. Тэрэ үнгэр- ...һарада үнеэн бүриһөө 4 мянга гаран килограмм һү ...байна.

...уларилай хэды бэрхэшээлтэй байбашье, колхоз, сов- ...таряашад, механизаторнууд эмхитэйгээр, шэн зориг- ...ажаллажа, түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ороо- ..., хартаабха болон бусад ургамалнуудые ехээр хуряажа, ...гүрэндэ худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ, ерэхэ ...ургасада хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ үлөөхэ, ниитынгээ ...мал хүсэтэй һайн тэжээлээр, таряа талханай зүйлөөр ...хангаха гэжэ оролдожо байна.

...ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэрые ...республикамнай гүрэндэ ороохо таряа худалдаха жэ- ...бөө дүүргээд, мүнөө үедэ түсэбһөө үлүүлэн тушаажа ...ороохо тарянай баян ургаса Мухар-Шэбэрэй аймагта ...па. Мүнөө эндэ гектар бүриһөө 15 центнерһээ дээшэ ...хуряагдаба. Мүн Кабанскын, Прибайкалиин аймагуудта ...ургаса һайн байба.

...адууһа малые үбһэ, тэжээлээр хангаха гэжэ рес- ...колхоз, совхозуудай ажалшад ехээр оролдоһон бай- ...ашаар зунай дунда һарада тохёолдоһон бэрхэшээл- ...гаргагдажа байнхай. Захааминай аймагай ажахы- ...донойхиһоо ехэ үбһэ, силос бэлэдхэжэ абаа.

...дахи табан жэлэй дүнгөөр байгша ондо хүдөө ажахын ...түрүүшүүлдэ орден, медальнууд барюулагдаа. Эрхимэй ... — Хориин совхозой хонишон Намжилма Ламатха- ...итова, Сэлэнгын совхозой һаалишан Надежда Лаза- ...Тадвашкина, Бэшүүрэй совхозой бригадир Павел Федо- ...Степнев, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой ...Ефим Васильевич Иванов гэгшэдтэ Социалис Ажа- ...алдар нэрэ олгогдоо. 33 түрүүшүүлдэ — Ленинэй ...43 хүндэ Октябриин Революциин орден барюулагдаа.

...хүдөө ажахыда бүхы юумэн һайн гэхын аргагүй. Ду- ..., шиидхэгдээгүй асуудалнууд, хэрэглэгдээгүй арга ...нууд яһала бии. Илангаяа хамтын ажалай ашаг үрэ ..., хамтын зөөридэ эзэн ёһоор хандажа, гамтайгаар ...талаар дутагдалнууд олон ушарна. Хүдөө ажахын ...тын шалгалта хээд үзэхэдэ, Хурамхаанай совхоздо ...мүнгэ зөөри гам хайрагүйгөөр үрихэ, хулгайлха, ху- ...саарһа бэшэжэ, тэрэниие үбэршэлхэ баримтанууд ...һэн байна. Энэ нэн түрүүн совхозой хүтэлбэри- ...дынгөө уялгата үүргые дүүргээгүй, гүрэнэй мүнгэ ...гшадые дали дороо үдхэжэ байгаа бшуу. Мүнөө саг- ...ябадалые тэсэхын аргагүй.

...9-дэхи табан жэлдэ республикын хүдөө ажахын хү- ...шэдэй урда ехэшье, харюусалгатайшье зорилгонууд ... Энэ үедэ мяха — 44 процент, һү — 23, ноохо — 26, үн- ...дахин ехэ абтадаг болохо байна. Ороохо таряан 1975 ...мянган тонно абтахаар хараалагданхай. Тиихын тула ...үргэлжэдэнь оньһожоруулха, газар тарьяаланда хи- ...раци үргэнөөр хэрэглэхэ, адууһа малай үүлтэр һай- ...талаар ехэ юумэн хэгдэхэ юм.

...табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабариие амжал- ...дүүргэхэ гэээшэ республикын хүдөө ажахын бүхы ...лэгшэдэй мүнөөдэрэй дайшалхы хэрэг мүн. Илангаяа ...сүм хуряажа абаха, малдаа дулаан байрануудые тү- ...үбэг тэжээл бэлэдхэхэ талаар онсо эрилтэ табигдана. ...ороной колхоз, совхозуудай малшад, таряашад, ме- ...нууд, мэргэжэлтэд болон хүтэлбэрилэгшэд — та бү- ...хэсоюзна үдэрөөр амаршалаад, ажалдаа шэнэ амжалта- ...туйлахыетнай хүсэнэбди.

Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой суута хонишон, Социалис Ажалай Герой, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Гомбо-Сурун Гончиковна Цыремпилова.

Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторно-тарьян ажалай бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой Евлампий Павлович Бутаков.

Сэлэнгын аймагай Сэлэнгын совхозой суута һаалишан, Социалис Ажалай Герой Надежда Лазаревна Тадвашкина.

ТОО, БАРИМТАНУУД

☆ 1971—1975 онуудта республикын колхоз, совхозуудта 25 мянган гектарта уһалууриин шэнэ системэ баригдаха юм. Мүн 20 мянган гектар намаглиг газар хатаагдаха, 120 мянган гектар бэлшээри уһаар хангагдадаг болохо.

☆ Республика IX табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 588900 тонно ороохо ургуулжа абаха байгаа һаа, харин 1975 ондо 733882 тоннодо хүргэхэ.

☆ Энэ жэлдэ манай республика 84064 тонно мяха үйлэдбэрилжэ, 54000 тонныень гүрэндэ тушааха байна.

☆ Буряад ороной колхоз, совхозуудта 162520 тонно һүн һаагдаха юм. Энэнь энэ жэлэйхиһээ 25635 тонноор ехэ байхаар хараалагдана.

Балта, хадуурай хани барисаан

АМЖАЛТЫЕНЬ ШЭРЭЭЛСЭНЭ

Буряадай промышленностиин гигант — Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй коллектив Яруунын аймагай ажалшадтай үнинһөө хойшо хани барисаатай, харилса атай болоһон. Он жэлэй ошохо тума энэ харилсааниинь улам бэхижэжэ, хүгжэжэ байдаг. Тус заводой хүдэлмэришэд түл абалгын, таряа тарилгын ба хуряалгын үедэ хүдөө ажалшадтаа туһалхаар ошодог. Тэрэнэй хажуугаар байрын гэрнүүдые, соёлой, һургуулиин байшангуудые, малай оньһожоруулагдамал фермэнүүдые колхоз, совхозуудта барижа үгэнэ. Завод саашадаа бүри ехэ туһа хүргэжэ байхаар шэнэ хараа зорилгонуудые табина. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй заншалта һайндэрөө тэмдэглэхын урда, манай газетын корреспондент ЛВРЗ-гэй начальнигай орлогшо Филипп Абагаевич АБАГАЕВТАЙ хөөрэлдэжэ, хэдэн асуудал табиһан байна.

АСУУДАЛ: һүүлэй жэлнүүдтэ Яруунын аймагай ажахынуудта ямар барилганууд хэгдэһэн байнаб?

ХАРЮУ: хэрбээ 1963 онһоо хэһэн барилгануудые тоолохо болоо һаа, яһала олон ааб даа. Жэшээлхэдэ, «Комсомольский» совхозой ажалшадта нэгэ кошара, үхэр малай дүрбэн байра, 14 бүлэ айлай орохо гэр, Исэнгын совхоздо мүн лэ үхэр малай типовой дүрбэн байра, нэгэ кошара, 16 бүлэ айлай орохо гэр, 25 хүнэй байрлаха хамтын байра, Яруунын совхоздо малай хоёр оньһожоруулагдамал юрын байра, 8 бүлэ айлай орохо гэр барижа үгэһэн, мүн лэ автомашинануудай гаражда халуун ууралай сорго татаһан байнабди. Байгша оной эхинһээ 10 бүлэ айлай орохо гэр, 4 кошара, үхэрэй гурбан байра барижа үгөөбди. Тиигэхэдэ үшөө аймагай түб Нарһата һууриинда соёлой ордон барижа эхилэнхэйбди.

АСУУДАЛ: хүдөөдэ хэды барилгашад хүдэлжэ байнаб?

ХАРЮУ: барилгашадай гурбан бригада эмхидхэгдэһэн. Бригада бүридэ найман хүн хүдэлнэ. Эдэнэр март һараһаа ноябрь болотор хүдэлдэг. С. И. Гордеев, Ф. Я. Мясников, П. К. Горелов гэгшэд ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, түргэнөөр, һайн шанартайгаар барилга хэхэ гэжэ оролдодог, хэжэ шададагшье. Энэ жэлдэ эхилэгдэһэн барилгануудай ехэнхинь ашаглалгада тушаагданхай.

АСУУДАЛ: барилга хэхын хажуугаар, үшөө ямар туһаламжа хүдөө ажалшадта хүргэгдэнэб?

ХАРЮУ: Яруунын аймаг республикымнай томохон аймагуудай нэгэн гэээшэ. Эндэ хони хурьгад, үхэр мал, адуун һүрэг олон. Хүдөө ажалшад тэдэнэйнгээ тоо улам олошоруулхын, һү, мяха, ноохо гүрэндэ ехээр тушаахын тула хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлнэ. Заводоймнай хүдэлмэришэд энэ хүсэл эрмэлзэлыень халуунаар дэмжэн, хэрэгтэй сагтань туһалжал байдаг. Энэ жэлдэ үбһэ, таряа хуряалгада заводоймнай 300 хүдэлмэришэд хабаадалсаа. Тэдэнэй 70-ниинь механизаторай мэргэжэлтэй байжа, ошоһоор лэ трактор, машинануудта һууһан байна. Бидэнэр үйлэдбэридөө һайн дүн туйладаг, ажалай журам эбдэдэггүй хүдэлмэришэдые хүдөө эльгээнэбди. Трактор, машинануудай 15 зүйлэй запчасть заводоймнай цехүүд соо бүтээгдэдэг болонхой. Байгша ондо токарна 6 станок заһабарилжа, хүдөөгэй ажахынуудта эльгээгдэһэн. Жэлэй эхинһээ 40 мянган түхэригэй запчасть, инструментнүүд үгтэһэн байна.

АСУУДАЛ: саашадаа ямар туһаламжа үзүүлхээр хараа түсэбүүдые табинабта?

ХАРЮУ: хүдөө ажахые саашаданьулам түргэнөөр хүгжөөхэ гэһэн шухала зорилго партиин XXIV съезд дээрэ табигдаһан. Энэ хадаа бүгэдэ арадаймнай дайшалхы зорилго болонхой. Ушар тиимэһээ хүдэлмэришэн анги хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ бүри ехээр туһалха болоно.

Манай заводой хүдэлмэришэд хүдөөдэ барилга хэхынгээ хажуугаар бар хүсөөр хэгдэдэг ажалые оньһожоруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха байнабди. Илангаяа һаалишадай, хонишодой ажал хүнгэдхэхэ хэрэгтэй.

Заводой парткомой һаяхан болоһон суглаан дээрэ хүдөөгэй ажалшадта шефскэ туһаламжын совет байгуулагдаа. Энэ соведые заводой главна механик А. Л. Смирнов хүтэлбэрилхэ болобо. Би тэрэнэй туһалагшаар томилогдооб. Бидэнэр ерэхэ жэлдэ хэхэ хүдэлмэриингөө түсэб эртээнһээ зохёожо, заводойнгоо хүдэлмэришэдэй анхаралда табиха болонобди. Шэнээр эмхидхэгдэһэн соведнай хүдөө ажалшадта туһалха талаар ехэ юумэ хэхэ аабза гээд найдамаар.

АСУУДАЛ: соёл сурталай талаар ямар хүдэлмэри ябуулагданаб?

ХАРЮУ: манай заводто комсомол залуушуул олон. Тэдэнэй дунда уран һайханай бүлгэмүүдтэ хабаадалсадаг, лектор, политинформатораар хүдэлдэг хүнүүд бии. Эдэ залуушуулнай Яруунын аймагай ажахынуудта ошожо, һонирхолтой лекци уншадаг, концертнүүдые харуулдаг гэээшэ. Заводой залуушуулай хүсөөр байгша ондо хүдөөгэй ажалшадта уран һайханай 24 концерт табигдаа. Колхоз, совхозуудай библиотекэнүүдтэ 1500 хэһэг ном эльгээгдээ. Жэл бүри хүдөөгэй ажалшадай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар коммунис ажалай ударнигуудай слёт үнгэргэгдэдэг болоһон. Хүдэлмэришэднай хүдөө ажалшадтайгаа уулзажа, саашанхи хараа түсэбүүд тухайгаа хөөрэлдэдэг. Тэдэнэй хэхэ юумэн үшөөл ехэ даа. Эдэнэр нэгэ һанал бодолтойгоор гэрэлтэ һайхан коммунизм тээшэ дабшажа ябана.

СОВЕТ ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИ ХАНОЙҺОО МОРДОБО

ХАНОЙ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Совет партийно-правительственна делегациин Вьетнамай Демократическа Республикада албанай хэрэгээр айлшалалга амжалтатайгаар дүүрэбэ. Ханойдо совет айлшадые баяр ёһолоолой оршон байдалда үдэшэлгэ октябриин 8-най үдэр болобо.

ПТВ-гэй ЦК-гай, ДРВ-гэй правительствын уряалаар совет партийно-правительственна делегаци октябриин 3-һаа 8 болотор Вьетнамай Демократическа Республикада албанай хэрэгээр байгаа. Делегациин бүридэлдэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный (делегациие толгойлогшо), КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Н. Новиков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гадаадын экономическа харилсаанай талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо армиин генерал С. Л. Соколов, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Н. П. Фирюбин, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министрэй орлогшо И. Т. Гришин, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн, СССР-һээ ДРВ-дэ байдаг элшэн сайд И. С. Щербаков гэгшэд ороо.

Октябриин 8-най үдэр һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн баатарлиг Ханой хотын олон мянган ажалшад үйлсэнүүдтээ гаража, США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэргүү тэмсэлдэнь, социализм байгуулха хэрэгтэнь вьетнам арадта саг үргэлжэ туһа хүргэжэ байдагайнь түлөө совет айлшадтаа үшөө дахин баяр баясхалангаа, талархалаа элирхэйлбэ.

СССР, ДРВ-гэй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Ханойн аэродромһоо совет партийно-правительственна делегациие ДРВ-гэй вице-президент Нгуен Лыонг Банг, ПТВ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ле Зуан, ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй Национальна суглаанай Саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ Чыонг Тинь, ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй Премьер-Министр Фам Ван Донг болон бусад тушаалта нюурнууд үдэшэбэ. СССР-һээ ДРВ-дэ байдаг элшэн сайд И. С. Щербаков үдэшэхэеэ ерэлсээ.

ДРВ-гэй болон СССР-эй гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө. Нүхэд Н. В. Подгорный, Ле Зуан хүндэлэлэй харуулай жагсаалай урдуур ябажа гараа.

Самолёдто һуухынгаа урда тээ Н. В. Подгорный, делегациин гэшүүд ПТВ-гэй болон ДРВ-гэй хүтэлбэрилэгшэдтэй аха дүү ёһоор тэбэрилдэн тараба. Удаань совет партийно-правительственна делегациин гэшүүд самолёдто һуужа, Эхэ орон тээшээ шэглэн мордобо.

Совет-Алжирай хамтын мэдүүлгэдэ гар табигдаба

АЛЖИР. (ТАСС). Совет-Алжирай хамтын мэдүүлгэдэ октябриин 8-най үдэр Арадай ордон соо гар табигдаба.

Мэдүүлгэдэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Алжирай Революционно соведэй түрүүлэгшэ, АНДР-эй Министнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Х. Бумедьен гэгшэд гараа табяа.

Хани барисаанай ба халуун харилсаанай оршон байдалда

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный түрүүтэй совет партийно-правительственна делегаци Вьетнамай Ажалшадай партиин Центральна Комитедэй, Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын уряалаар 1971 оной октябриин 3-һаа 8 хүрэтэр Вьетнамай Демократическа Республикада албанай хэрэгээр айлшалба гэжэ Ханойдо гар табигдаһан Совет-Вьетнам мэдүүлгэ дотор мэдээсэгдэнэ.

Совет партийно-правительственна делегаци Вьетнамай Демократическа Республикада байха үедөө Ханойн олониитын түлөөлэгшэдэй баярай митингдэ хабаадаа, ажалшадтай, Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэдтэй оло дахин уулзаа, Ханойн промышленна предприятинууд ба соёлой эмхи зургаануудта хүрөө. Хайфон хотодо, Куангминь провинцидахи нүүрһэнэй бассейндэ ошоо, Советскэ Союзай туһаламжатайгаар баригдаһан Тхакбын ГЭС-эй түрүүшын хубиие нээлгын баярай ёһололдо хабаадаа, Вьетнамай Арадай армиин подразделенинүүдэй нэгэндэ айлшалаа.

Делегациин гэшүүд уһанай үертэ дайрагдаһан райондо ошожо хараба. Делегаци Ханойдо байхадаа, Президент Хо Ши Минэй дурасхаалда зорюулагдаһан байшанда ошоо, революциин үеэр унаһан тэмсэлшэдтэ зорюулжа Ханойдохи хүүр дээрэ бодхоогдоһон памятнигай дэргэдэ венок табяа. Совет партийно-правительственна делегациие Вьетнамай Ажалшадай парти, Вьетнамай Демократическа Республикын правительство, ороной ажалшад имагтал хани халуунаар, аха дүүгэй ёһоор угтаа.

Аяншалгын үедэ Советскэ Союз Вьетнамай Демократическа Республика хоёрой хоорондын хани харилсаанай асуудалнуудаар, США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгын үргэлжэлүүлэгдэжэ байһанһаа уламжалан Вьетнамда, Индохитадай хахад арал дээрэ тохёолдоһон оршон байдалда хабаатай асуудалнуудаар Совет партийно-правительственна делегациин, Вьетнамай партийно-правительственна делегациин хоорондо хөөрэлдөөнүүд болоо, тэрэшэлэн хоёр талые һонирхуулдаг уласхоорондын бусад асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Һанал бодолоо мэдэлсэлгэ хани халуун харилсаанай, нүхэд ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ. Хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар адли һанал бодолтой байһанаа элирхэйлэн, Совет Социалис Республикануудай Союзай ба Вьетнамай Демократическа Республикын хоорондохи хани барисаае марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудай үндэһөөр саашадаа түгэс бүрин бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ гэжэ шиидээ.

Мүнөө сагай ниитын хүгжэлтэ дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй улам гүнзэгырэлгөөр тодорхойлогдоно гэжэ Советскэ Союз, Вьетнамай Демократическа Республика мэдүүлгэ дотороо тэмдэглэнэ. Түүхэдэхи үүсхэл революционно хүсэнүүдэй — дэлхэйн социалис байгуулалтын, уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй талада батаар оронхой. Гэхэ зуура, дэлхэйн революционно ёһоор шэнэдхэн хубилгаха замда һаад тойбо татаха һэдэлгэнүүдһээ империализм арсаагүй байһаар гэжэ мүнөөнэй бодото байдал элир...

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта).

...ХАРИЛСААНАЙ, ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ АША ТУҺАДА

...Министрнүүдэй Сове- ...гшэ А. Н. Косыгин ...Революционно соведэй ...Министрнүүдэй Со- ...гшэ Хуари Бумедье- ...үндэһөөр, 1971 оной ...һөө 8 хүрэтэр алба- ...р Алжирта айлшалаа ...икын ниислэл хотодо ...8-най үдэр гар табиг- ...Совет-Алжирай мэдүүлгэ ...дэнэ.

...Косыгин, тэрэниие үдэ- ...һан хүнүүд Алжирта ..., Алжир, Аннабу хото- ...дэжирай металлурги- ...ндта, Бумердеседэхи ...ба газай африкан ин- .... Советскэ Союзһаа ...тэ айлшадые хаа хаа- ...халуунаар, баяртай- ...н байна.

...Министрнүүдэй Сове- ...гшэ А. Н. Косыгинай, ...Революционно соведэй ...Министрнүүдэй Сове- ...гшэ Хуари Бумедье-нэй хоорондо хөөрэлдөөнүүд болоо.

Халуун хани барисаанай, үгээ хүсэд ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ хоёр талынхид оронуудайнгаа экономическа, социальна ба соёлой хүгжэлтэ тухай харилсан мэдээсээ, хоёр ороной хоорондохи холбооной байдалые хаража үзөө, уласхоорондын байдал ба илангаяа национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй, Дүтын Зүүн зүгэй, Индохитадай, уласхоорондын аюулгүй байдалай, тэрэшэлэн бусад шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Социализм байгуулха замаар экономическа, социальна ба соёлой һалбаринуудтаа Алжирай Арадай-Демократическа Республикын туйлаһан горитой амжалтануудые Совет тала үндэрөөр сэгнэбэ.

Баатар габьяата алжир арадай революционно туйлалтануудайнь түүхэтэ ехэ удха шанартайе, мүн империализмда, шэнэ түхэлэй колониализмда, расизм ба апартеидтэ эсэргүү, политическэ, экономическа, социальна бодото сүлөөрэлгын түлөө, национальна бэеэ даанхай байдалаа батадхахын түлөө африкан ба араб арадуудай мүнөөнэй тэмсэлдэнь шухала үүргэ дүүргэдэгые Совет тала тэмдэглэбэ.

Советскэ Союзай баримталан бэелүүлдэг эб найрамдалта гадаадын политикые Алжирай тала үндэрөөр сэгнэдэгээ элирхэйлэн мэдүүлээ. КПСС-эй XXIV съездын баталан абаһан, эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал эдэбхитэйгээр хамгаалха программын, тэрэшэлэн бүгэдэ ниитын эб найрамдал бэхижүүлхын тула, уласхоорондын шухала асуудалнуудые шиидхэхын тула Советскэ Союзай хараалһан хэмжээ ябуулгануудай шухала удха шанартайе тусхайлан тэмдэглэбэ.

Бэеэ даалгын, тэгшэ эрхэтэй байлгын, дотоодын хэрэгүүдтээ хамааралсахагүй, али али талынгаа ашаг туһые харадаг гол ёһонуудта этигэлгын ба хүндэлэлгын үндэһөөр, Советскэ Союзай ба Алжирай хоорондо тогтоһон хани барисаагаар, түгэс харилсаа холбоогоор хананги байһанаа хоёр тала элирхэйлэн мэдүүлбэ. Эдэ харилсаануудай саашанхи хүгжэлтэнь СССР-эй, АНДР-эй арадуудай үндэһэн ашаг туһада харюусаха, бүгэдэ ниитын эб найрамдал бэхижүүлгэдэ туһалха, мүнөө сагай уласхоорондын шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ туһа дүхэм болохо гэжэ этигэнхэй байһанаа хоёр тала элирхэйлбэ.

Уласхоорондын асуудалнуудые хаража үзэлгын үедэ хараа бодолнуудайнгаа нилээд тудалдаһые тэмдэглээ. Дүтын Зүүн зүгтэхи мүнөөнэй байдалые үнэн сэхээр шэнжэлхэ, Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгые эрид шууд буруушааха зуураа, хоёр тала хадаа араб газар нютагуудые Израилиин эзэмдэжэ үргэлжэлһөөр байһаниинь уласхоорондын түгшүүрилые улам һүжэрөөнэ гэжэ тоолоно. Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгаһаа хохидогшо араб оронуудтай һаналаа бүрин нэгэдэнхэй байһанаа хоёр тала лаблан дабтаад, эзэмдэгдэһэн бүхы араб газар нютагуудһаа булимтаралгын сэрэгүүдые энэ дары, хүсэд бүрин, үгэ дуугүйгөөр гаргуулха ябадал туйлаха гэжэ хэлсээ.

АНДР-тэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай албанай хэрэгээр айлшалалгын үрэ дүнгүүдээр хананхай байһанаа элирхэйлээд, энэ айлшалалга, Совет-Алжирай хөөрэлдөөнүүд ба хоёр арадай хоорондын харилсаае бэхижүүлхэ шуха алхам болоно, тэрэшэлэн уласхоорондын холбоо, бүгэдэ ниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ СССР-эй ба АНДР-эй оруулһан шэнэ хубитань болоно гэжэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Совет-Алжирай мэдүүлгэдэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, АНДР-эй Революционно соведэй Түрүүлэгшэ, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Х. Бумедьен гар табиба. (ТАСС).

А. Н. КОСЫГИН МАРОККОДО

РАБАТ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Мароккын король Хасан II гэгшын уряалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин октябриин 8-да албанай хэрэгээр Рабат ерэбэ. Тэрээнтэй хамта Литовско ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. А. Манюшис, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо М. И. Мисник, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо С. П. Козырев, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министрэй нэгэдэхи орлогшо М. Р. Кузьмин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гадаадын экономическа харилсаанай талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. В. Архипов гэгшэд ерэлсээ.

Хоёр хани харилсаата гүрэнүүдэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн аэропортдо хүндэтэ совет айлшание угтахаяа уг залгамжалагша принц Сиди Мохаммед, принц Мулай Абдаллах, премьер-министр Мохамед Керим Ламрани, правительствын гэшүүд болон бусад тушаалта нюурнууд ерээ.

Угтагшадай дунда СССР-һээ Марокkодо байдаг элшэн сайд Л. Ф. Паламарчук, дипломатическа корпусой ахамад нюур, зарим харин гүрэнүүдэй элшэн сайдууд байлсаа.

Ниидэлгын поли дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа. Советскэ Союзай, Мароккын королевствын гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

Совет, Мароккын тугуудаар шэмэглэгдэһэн үйлсэ, талмайнууд дээрэ сугларһан ороной ниислэлэй олон мянган хүн Советскэ Союзай түлөөлэгшэдые угтан амаршалаа.

А. Н. Косыгинай Хүндэтэ айлшадай ордон ерэхэдэнь, тэрэниие король Хасан II угтаба.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин король Хасан II хоёрой хоорондо хани ёһоной оршон байдалда хөөрэлдөөн болобо.

ШЭН ЗОРИГТОО АЖАЛЛА

АЖАЛАЙ ЭРШЭ ЗАНГИДАЯ

В. И. ДУБРОВСКИЙ,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ коммунис партиин XXIV съезд социалис экономикын гол шухала hалбари болохо хүдөө ажахые дам саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, эдеэ хоолой зүйлнүүдые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ, бэлэдхэхэ, ерэхэ табан жэл соо колхоз, совхозуудай материально-техническэ үндэhэ hуури эрид hайжаруулха үргэн программа хараалhан байна.

Үнэндөө энэ хараа зорилгонуудайнь али зэргын зүбөөр табигдаhыень hүүлэй үедэ туйлагдаhан илалтанууд элитээр гэршэлжэ үгэнэ гээшэ. Түрэл партиимнай XXIV съездын Директивэнүүд хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэдэ hомологдоhон мүнгэ зөөри жэлдээ дунда зэргээр 16—18 миллиард түхэригөөр ургахаар тодорхойлонхой. Харин энэ хугасаа соо орон доторнай 195 миллион тоннохоо бага бэшэ ороohо таряан абтаха гэхэ гү, али 27,5 миллион тонноор дээшэлхэ ёhотой. Тиихэдэ жэлэй туршада мяха үйлэдбэрилгэ 2,7 миллион тонноор, hүн—11,8 миллион тонноор, үндэгэн—10,9 миллиардаар, ноohон—67 мянган тонноор ехэ болохоор багсаамжалагдана. Хүдөө ажахымнай үйлэдбэриин ингэжэ хурдан түргэнөөр эрид хүгжэхэдэ олон түмэн зониие эдеэ хоолой зүйлнүүдээр гүйсэд, таhалгаряагүйгөөр хангалга улам hайжарха, промышленностьда үгтэхэ түүхэй эд бүри элбэгээр үгтэхэ жэшээтэй.

XXIV съездын табиhан эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ гүрэн түрэмнай асари ехэ мүнгэ зөөри hомолхо юм. Энэ шэнэ табан жэлэй туршада хүдөө ажахын hалбаринуудта трактор, комбайн, автомашинанууд болон минеральна үтэгжүүлгэ, барилгын материалнууд, электрын элшэ хүсэнэй ба малай байра оньhожоруулха түхеэрэлгэнүүд үнгэрэгшэ табан жэлэйхиhээ hураггүй ехээр эльтээгдэхээр хараалагдана. Гадна, ажахынуудта капитальна барилга хэхэ мүнгэ зөөри hомололгошье горитойгоор дээшэлхэ байна.

Манай республикын хүдөөгэй ажалшад, малшадай урда баhал ехэ зорилго табигдана гээшэ. Шэнэ юhэдэхи табан жэлдэ колхоз, совхозууднай 734 мянган тонно таряа жэл бүри абадаг болохо. мүн энээнэй урдахи табан жэлдэ дунда зэргээр жэл соо 78 мянган тонно мяха абадаг hаа, тэрэнээ 110 мянган тоннодо хүргэхэ, hү—262 мянган тоннодо, ноohо—7,1 мянган тоннодо хүргэхэ, энээнhээ урагша жэлдэ 130 миллион үндэгэ абадаг hаа, табан жэлэй эсэстэ 207 миллион үндэгэ абаха зорилготой.

Энэ ехэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула хүдөө ажахыда бии байhан бүхы арга боломжо, нөөсэнүүдые гүйсэд хэрэглэхэ, нэн түрүүн газарай гектар бүхэнhөө шадаал hаа, ехэ ургаса абаха, адууhа малай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ, машина техникые зүбөөр хэрэглэхэ, эрдэм ухаанай, түрүү дүй дуршэлэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ёhотой болонобди.

Табан жэлэй түрүүшын жэл—1971 ондо сагай уларилай нилээд хүшэр хүндэ, зарим газарта хабартаа ган гасуур болоhон, зундаа уhа мүрэнүүдэй үерлэhэн, бэрхэтэй жэл байгаашье hаань, республикымнай хүдөөгэй ажалшад түрэл Коммунис парти, Совет правительствынгаа туhаламжаар эдэ бүхы бэрхэшээлые дабан гаража, байгша оной түсэб, даабариие муу бэшээр дүүргэжэ байна. Колхоз, совхозууднай гүрэндэ мяха худалдаха жэлэй түсэбые мүнөө 58 процент, hү—82, үндэгэ—91, ноohо худалдалга—95 процентээр дүүргээ. Нёдондоной энэ үеынхитэй жэшэбэл, hүн, үндэгэн hураггүй ехэ үйлэдбэрилэгдөө. Кабанскын, Улаан-Үдын аймагуудай ажахынууд адууhа малай продуктнуудые бүришье ехээр абажа шадаа.

Энэ жэлэй 9 hарын дүнгөөр ажахынуудта нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо 2,4 мянган тугал, 27,1 мянган хурьган, 5 мянган поршоонхо олон абтаад байна.

Нилээд олон түрүү малшаднай ажалдаа бүри ехэ үрэ дүн туйлажа, өөhэдынгөө заншалта hайн дэрые угтаба. Республика дотор хонишодоймнай 176 бригада зуун эхэ хонин бүриhөө 100-hаа дээшэ хурьга түлжүүлээ. Тэдэнэй дунда Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой суута хонишон Суран Цыретарова зуун эхэ хонин бүриhөө 133 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриhөө дунда зэргээр 4 килограмм ноohо хайшалаа. Зэдын аймаг сос хонишодойнь 54 бригада зуун эхэ хонин бүриhөө 100 гаран хурьга абаhан байна.

Тэрэшэлэн Ивалгын ОПХ-гай эрхим хонишон Егнин Бадмаев зуун эхэ хонин бүриhөө 120 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриhөө 6 килограмм ноohо хайшалаад, республика дотороо онсо шалгараа. Сэлэнгын совхозой хонишон Анатолий Акулов, Баргажанай аймагай Гааргын совхозой хонишон Цыбикжап Бадмаева, Зэдын аймагай Борьёогой совхозой түрүү хонишод Дмитрий Свистунов, Тамара Чупышева, Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой хонишон Дмитрий Сидоров гэгшэд социалис мүрысөөндэ шалгаржа гараа.

Үхэр мал бэлшээн таргалуулха, шэгнүүрыень ехээр нэмээхын түлөө мүрысэжэ, зарим малшад баhал эрхим үрэ дүн туйланхай. Захааминай аймагай Баян-Голой совхозой үхэршэн Ханда Цыренсва, Түнхэнэй аймагай Саянай совхозой малшад Жамсо Шагдамаев, Владимир Тихаев гэгшэд хаража байhан үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые зунай бэлшээриин үедэ сүүдхын 1040—1200 грамм хүрэтэр нэмээhэн байна.

Кабанскын аймагай Шергинэй совхозой гахайшан Любовь Корытовагай хүтэлбэрилдэг звено шахамал гахай бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхын 450 граммаар нэмээжэ, хамта 1488 центнер мяха абаа. Эндэхи Оймоpой совхозой гахайшан Мария Плюснина нэгэ түрүүлхэдээ гахай бүхэнhөө 7,1 поршоонхо абаа гэхэ гү, али гансаараа 713 поршоонхо түлжүүлээ. Улаан-Үдын, Сотниковско шубуунай фабриканuудай хүдэлмэрилэгшэд Е. Н. Климентьева, Л. С. Крючинина, Т. Р. Чулкова, А. Т. Иванова гэгшэд хоёр-хоёроороо 8 мянган шубуу харууhалаад, тахяа бүриhөө 192—197 үндэгэ абаа.

Сагаан эдеэ дэлгэрүүлэгшэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй манлайда Сэлэнгын совхозой суута hаалишан, Социалис Ажалай Герой Надежда Тадвашкина, «Байкал» племхозой hаалишан Ленинэй ордента Любовь Седых гэгшэд ябана. Эдэнэр тус тустаа 9 hара соо үнеэн бүриhөө 4195—4391 килограмм hү haanхай.

Ажалдаа онсо шалгарhан хүнүүдые дурдаха болоо hаа олон. Байгша ондо хүдөө ажахын 1044 түрүүшүүл СССР-эй арадай ажахын туйлалтанудай выставкэдэ хабаадалсаха болонхой.

Малшад, таряашад, механизаторнуудаймнай шэн зоригтойгоор ажаллаhанай ашаар республика гүрэндэ үндэгэ худалдаха гурбан кварталай түсэбые 148 процент, hү худалдаха түсэб—112 процент, ноohо—100 процент дүүргэгдээ. Мүнөө колхоз, совхозуудай таряалан дээрэ ороohо тарянай, хартаабха, овощой ургаса хуряагдажа дүүрэхэеэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ үрэhэ хүрэнгэ хааха, сэбэрлэхэ, таряалан дээрэхи hолоомо суглуулжа, hүрилжэ абаха, намарай паар хахалха хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана. Бэшүүрэй, Загарайн, Кабанскын, Хяагтын, Сэлэнгын, Улаан-Үдын, Зэдын аймагуудай ажахынууд гүрэндөө таряа худалдаха, тушааха жэлэйнгээ түсэб дүүргээд, Эхэ орондоо түсэбhөө гадуур алтан таряа үгэжэ, ажахынуудай хоорондо хэрэглэгдэхэ үрэhэ хүрэнгын нөөсэ бэлдэжэ байна. Мүнөө республикамнай ороohо таряа гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэбые 91 процент дүүргэбэ.

Ороohо тарянай ургаса гээлтэ хоролтогүйгөөр, түргэнөөр хуряажа абахын түлөө дэлгэрhэн мүрысөөндэ оролсон, зарим ажахынууд, түрүүшүүл эрхим амжалта туйлаа. Зэдын аймагай Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь В. Н. Шабанов, парткомой секретарь Н. Б. Бужинаев) механизаторнууд бүхы таряагаа богони болзорто хуряажа дүүргээд, гүрэндэ таряа худалдаха жэлэй хоёр түсэб дүүргээ, мүн мяха, hү, ноohо худалдаха даабаряашье амжалтатайгаар бэелүүлээ.

Бэшүүрэй совхозой бэрхэ комбайнер Дамдин Тубанов 6100 центнер таряа сохёо. Энэ совхозой комбайнернууд Г. Н. Болонев, С. М. Федотов гэгшэд тус тустаа 5700 гаран центнер таряа сохиhон байна. Зэдын аймагай Борьёогой совхозой комбайнер Галитхман Сатаров, Кабанскын аймагай Байгалай совхозой комбайнер Юрий Малышев, Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой комбайнер Иван Черняев болон бусад ажалай үндэр бүтээсэ туйлана.

Тарянай ургасые түргэнөөр хуряажа абаха хэрэгтэнь хото городуудаймнай промышленна предприяти, эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, дээдэ, дунда hургуулинуудай студентнэр хүдөөгэйнгөө ажалшадта ехэхэн туhаламжа хүргөө. Илангаяа хүдөө ажахын, багшанартай институдуудай студентнэр, Улаан-Үдэ станциин түмэр харгын депогой, нарин сэмбын фабрикын, мебельнэ комбинадай болон бусад предприятинуудай хүдэлмэришэд онсо шалгараа. Гансахан Улаан-Үдэ городой Октябрьска районой предприятинуудай ажалшад воскреснигүүдые эмхидхэжэ, город шадарайнгаа ажахынуудай 250 гектар хартаабха малтажа үгэhэн байна.

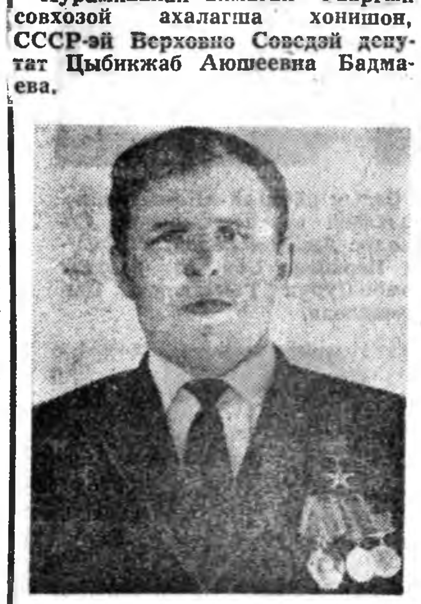
Гэхэтэй хамта, hайн үрэ дүнгүүдэй хажуугаар дутуу дунда зүйл, шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл олон. Газар тарялангай ургаса дээшэлүүлхэ, адууhа малhаа ашаг шэмэ ехээр абаха, машина техникэ hайнаар ашаглаха талаар хэрэглэгдээгүй арга боломжо, нөөсэнүүд үшөөл ехэ. Бүхы тарянай ургасые ойрын сагта хуряажа дүүргэхэ, адууhа малайнгаа үбэлжэлгэдэ эртээнhээ hайнаар бэлдэхэ, малаа хаhа сагтань дулаан байрадань оруулха гээшэ мүнөөдэрэй тон шухала асуудалнууд болоно.

Жэлэй дүүрэтэр улам габшагай шангаар хүдэлжэ, юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб, даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ, тиигэжэ саашадаа хүдөө ажахынгаа үйлэдбэриие улам хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ, эдеэ хоолой зүйлнүүдые улам элбэг ехээр абаха, хүн зоной ажаhуудалые бүри hайжаруулхын түлөө тэмсэел.

Хүдэр балсанта хүдөөгэймнай ажалшад! Элбэг баян хэшэгтэ алтан намарай сагта тэмдэглэгдэдэг Бүхэсоюзна заншалта hайндэрөөртнай таанадые үнэн зүрхэнhөө амаршалнабди!

Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой ахалагша хонишон, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Цыбикжаб Аюшеевна Бадмаева.

Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй совхозой тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой Павел Федорович Слепнев,

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой суута hаалишан, Социалис Ажалай Герой Пылжит Бальчиновна Жалсанова.

ШЭГЛҮҮЛХЭ, УДАРИДАХА, УРМАШУУЛХ

Ажалшадай дунда эмхидхэгдэhэн социалис мүрысөөе зүбөөр шэглүүлжэ, тодорхойгоор ударидаха, хүтэлбэрилхэ гээшэ партиин тон шухала үүргэнь болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай hая гаргаhан тогтоол соо заагдана.

Хяагтын аймагай «Родина» колхозой ажалшадай үүсхэлые халуунаар дэмжэhэн манай колхознигууд юhэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорhоонь урид, үлүүлэн дүүргэхэ гэhэн холын хараата зорилго урдаа табинхай. Тиин хонишод, hаалишад, мал адуулагшаднай, трактористнар, комбайнер, шофернууднай, барилгашаднай социалис мүрысөөгөө дэлгэрүүлжэ, таряан ажалдашье, мал ажал дээрэшье эрхим үрэ дүнгүүдые туйлажа байна.

Хоорондоо мүрысэн ажаллаhан hаалишад, мал адуулагшаднай үнгэрэгшэ үбэл, хабартаа, зундаашье hү hаалияа аршбадхажа, гүрэндэ hү худалдаха жэлэйнгээ түсэбые июль hарада сүм дүүргээ. Жэлэй дүүрэтэр гурбан hарын үлөөд байхада 1971 онойнгоо түсэбhөө гадуур 1400-гаад центнер hү гүрэндөө худалдаад байнабди. Байгша ондо 4000 центнер hү гүрэндэ худалдаха түсэбые 1,5 дахинhаа үлүүгээр дүүргэхэ арга бии. Зунай хүхэ ногооной шэмэтэйдэ малаа hайнаар таргалуулhанай ашаар эдэ үдэрнүүдтэ тарган мал гүрэндөө олоор худалдаабди. Намартаашье малаа hайса шахажа, гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө баhал үлүүлэн дүүргэхэ арга боломжо яhала бии.

Полинууд дээрэмнай ороohо тарянай баян ургаса ургуулагдажа, hая нааша абтаагүй ехэ ороohо таряан тоогууд дээрэмнай оробо. Гүрэндэ 4,5 мянган центнер таряа худалдаха түсэб хоёр дахин үлүүлэгдээ. Үрэhэ хүрэнгэеэ гүйсэд хаагаад, нөөсэлгын фонд байгуулаад, зондоо худалдаха таряа хадагалаад, ниитынгээ малда хорёод мянган центнер hайн шанартай ороohо таряа үгэхэ арга бии.

Хамта 4 мянгаад гектар ороohото ургамалнуудайнгаа полинууд дээрэhээ дунда зэргээр 14 центнер, тэрэ тоодо 2311 гектар шэниисын полинуудай га бүриhөө 16—17 центнер ургаса хуряагдаа. КПСС-эй XXIII съездын делегат Василий Иванович Каленовой хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи тракторна бригадынхид илангаяа баян ургаса ургуулhан байна. Полинуудайнь ургаса гектарай 17—18 центнер, зарим үргэлжэ ехэ полинууд дээрэhээ 20—22 центнер эрхим шанартай таряан хуряагдаа.

Мүнөө жэлэй ургаса хуряалга олохон бэрхэшээлнүүдтэй. Зундаа хура бороо элбэгтэй байhан ушарhаа таряан орой болотор эдеэшээгүй ногоон байхаhаа гадна, намартаа хура бороо адхаржа унагааhан ургасамнай удаан хуряагдаагүй. Тиигэбэшье манай комбайнернууд наратай сэлмэг үдэр бүхэниие hамбаашалан, аймаг соогоо түрүүлэн таряа хуряалгаяа түгэсхэжэ байна.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ургуулhан баян ургасаяа саг болзор соонь, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа
комбайнернуудна
мүрысөө. Ургаса хуря
хэhээ холо урид сош
сөөнэй гурим зохё
байнернууд булта т
hан байна. Мүрысөө
долоон хоног бүхэнд
жо, түрүүшүүл тодо
байхаар баталагдаа hэ
Мүнөө жэлэй ургаса
үедэ дэлгэрhэн мүры
нистнууд, комсомолшуу
КПСС-эй гэшүүн, м
ханизатор И. И. Бал
шын үдэрhөө мүрыс
зэргэдэ ябаа. Ком
И-Д. Санзуев, М.
В. Доржиев, комсомол
хорев, А. Терентьев
лэ эрхимээр ажаллаа.

Байгша ондо социал
эмхидхэхэдээ, ажалай
нэй, ажалай нэмэлтэ
шэнэ гурим зохёожо,
байнабди. Жэшээлхэдэ
рай хадаhан гектар б
грамм, суглуулан сох
нер тарянда 180 гр
үгтэхөөр хараалагдаа
hээ зарим комбайнер
лайнгаа сэхэ түлөөh
5—6 центнер таряа н
бэри абаха болоо.

Социалис мүрысөө эм
юунэй түлөө тэмсэхэ
ямар үрэ дүн туйлаб
ха байhыень хүн бү
гуулха, ажалай таар
хид эрхэ байдал бии б
рэгтэй.

Мүнөө жэлэй ургаса
үедэ хоёр тракторна б
партийно-комсомольско
дые эмхидхэhэн байна
дэхи бригадын парти
түрүү комбайнер И. И.
хоёрдохи бригадын хидэ
чинов толгойлоо. Мүн б
хэндэ арадай хиналты
болгогдоhон байна.

Ургаса хуряалгые эр
ябуулха, ороohо тарян
хоролтотой, элдэб үлү
нуудтай тэмсэхэ хэрэ
на. комсомольско бүлэ
дай хиналтын пости
лөөтэй, туhатай байгаа.

Мүнөө манай колхо
урда байhан гол зорил
хэдэ, хүдөө ажахын пр
дые гүрэндэ худалдаха т
гануудаа холо үлүүлэн
тээ хамта ниитынгээ м
жэлгэдэ эрхимээр бэлэд
нэ табан жэлэйнгээ хоё
лэй амжалта, илалтан
дамтай үндэhэ hуури
болонобди.

Табан жэлэйнгээ түс
зорhоонь урид дүүр
малшад, механизатор
дунда дэлгэрhэн мүры
шэглүүлхэ, ударидах
баатар габьяата ажа
жуулха, урмашуулха
манай партийна орга
шадаа ойлгууламжа, эн
гээ хүдэлмэриие бүри
ха.

С. ГРИГО
Зэдын айма
партсъездын нэр
колхозой пар
сек

ЗОРИhОНДОО ХҮРЭХЭ АРГАТАЙБДИ

МАНАЙ Хонхоло нютагай «Искра» колхоз аймаг дотороо нилээд баян байдал hуудалтай, яhала хүгжэнги томохон ажахы гэжэ тоологдодог юм. Хэр угhаа хойшо үрэжэлтэй баян тала дайдаяа элдүүрилжэ, алтан шаргал шэниисэ ургуулдаг, атар тарган адууhа мал олоор үсхэбэрилдэг суутай Хонхолын таряашад, малшад илангаяа hүүлэй жэлнүүдтэ ехэхэн амжалта туйлаба.

Мүнөө юhэдэхи шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб, уялгануудшье амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Колхозоймнай гэшүүд хүдөө ажахын хүдэдмэрилэгшэдэй заншалта hайндэртэ ажалай ехэхэн бэлэг сэлэгтэйгээр ерэбэ. Гүрэндэ ороohо, hү, хартаабха, үндэгэ худалдаха жэлэй түсэб, мяха худалдалгаар гурбан кварталай түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Бэлэдхэлэй пунктда 18 мянган центнер таряан, 8640 центнер hүн, 371 мянган үндэгэн тушаагдаад байна. Даабариhаа гадуур гүрэндэ ороohо, hү, үндэгэ, хартаабха худалдалга үргэлжэлhөөр. Ажахымнай гэшүүд бии байгаа арга боломжоёо тооложо үзөөд, түсэбhөө гадуур гүрэндөө арба мянган центнер шэниисэ, 1800 центнер hү болон бусад продуктнуудые худалдаха гэжэ шиидээд, улам эршэмтэйгээр тэмсэжэ байнад.

Дааhан ажалдаа коммунис ёhоор хандадаг, түсэб, даабаряа холо үлүүлэн дүүргэдэг түрүү коллективүүд, эрхим хүнүүдэй тоо жэл бүри олоширно. Жэшээлбэл, А. К. Антоновой хүтэлбэрилдэг 2-дохи фермынхид жэл бүри түсэб, уялгаяа үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай. Тус фермэ үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада үнеэн бүриhөө hү hаалгаяа 810 килограммаар дээшэлүүлээ. Манай бэрхэ hаалишад Т. И. Слепнева, В. И. Рычкова, Н. К. Горюнова гэгшэд hүүлэй гурбан жэл удаагаар аймагай чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэйэн байха юм. Үнеэн бүриhөө 2100—2200 килограмм hү hааха гэhэн социалис уялгаяа олохон hаалишаднай мүнөө үлүүлэн дүүргээд, ерэхэ жэлэй тоосоогоор ажаллана. Үнгэрэгшэ жэлдэ аймагай чемпион болоhон Н. К. Горюнова 2200 гаран килограмм hү hаажа, абаhан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэбэ. Байгша ондо колхоз дотороо үнеэн бүриhөө 1900 килограмм hү hааха гэhэн түсэбнай октябриин hүүл багаар бэелүүлэгдэхээр хараалагдана.

Малай тоо толгойе олошоруулха, үүлтэрыень hайжаруулха зорилгоёо бодотоор бэелүүлхэ хэрэг нэн түрүүн үнеэдые искусственна аргаар саг соонь үрэжүүлhэнhээ сэхэ дулдыдаха бшуу. Тиимэhээ бидэ энэ асуудалда гол анхаралаа хадуулдагбди. Мүнөө үбэлжэхэ бүхы 700 үнеэдэймнай олонхинь үрэжүүлэгдээд байнхай.

Хонишоднайшье ажахын жэлые муу бэшэ үрэ дүнтэйгөөр дүүргэхэнь. Колхоздо хонин бүриhөө 3,17 килограмм ноohон хайшалагдаа, зуун эхэ хонин бүриhөө дунда зэргээр 90,4 хурьган түлжүүлэгдээ. Хурьган бүхэниие 21,1 килограмм шэгнүүртэй болгожо эхэhээнь илгаабди.

Энээнэй ашаар продукциин өөрынь үнэ сэн нилээд хямдараа. Хайшалагдаhан ноohоной центнерэй өөрынь үнэ сэн 283 түхэригтэ, хониной мяхан—56 түхэригтэ хүрөө. Тиигэжэ колхознай хонин ажалhаа энэ жэлдэ 268,4 мянган түхэриг сэбэр олзо оруулба. Ажахы дотор бүхыдөө эхэ хонидой 12 отара тоологдоно. Тэдэнэй хахадынь зуун эхэ хонин бүриhөө 90—100 хурьга абажа, социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ. Олон жэлдэ үнэн сэхээр хүдэлдэг ахалагша хонишод П. Ф. Мальцев, П. С. Митрофанов, Е. Д. Тиханов болон бусад түл түрсэ, ноohо абаха, хурьгадай шэгнүүр дээшэлүүлхэ түсэбөө жэл бүри үлүүлэн дүүргэдэг юм. Эдэ үдэрнүүдтэ эхэ хонидые искуственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байнхай.

Үхэр мал бэлшээн таргалуулагшад, гахайшад, шубуушад, тугалшаднайшье муу бэшээр ажаллана. Абаhан уялгануудаа бодотоор дүүргэнэ.

Энэ жэлдэ хабартаа, зундаа хура бороотой байжа, үбhэ ногооной ургаса яhала hайн гараа. Тиимэhээ үбэлжэхэ ёhотой бүри 1900 толгой эбэртэ бодо мал, 15 мянган хонин hүрэг, мүн 2700 гахай, 360 адуу моридтомнай хүсэд хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэгдээ гээшэ. Хамта дээрээ 22,7 мянган центнер үбhэн, 15,8 мянган тонно силос, 1058 центнер үбhэнэй гурил, 4300 центнер сенаж болон бусад тэжээл мүнөө бүридхэлдэ абтаад байна.

Түрэл Коммунис парти, Совет правительствамнай хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, нэн түрүүн ороohо таряа ехээр ургуулжа абадаг болохо хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулдаг гээшэ ааб даа. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар абтаhан тогтоол дотор ороohо таряал ехээр ургуулха хэрэгэй тон шухала байhаниие онсолон тэмдэглэхэдээ, ороohо таряа абалгые дээшэлүүлхэ гээшэ хүдөө ажахы хүгжөөлгын гол түлхюур мүн гэжэ КПСС-эй XXIV съезд тоолоо.

Коммунис партиингаа XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон колхознигууднай шэнэ табан жэлдэ бүри ехэ зорилгонуудые урдаа табяа. Түбхын түрүүн эдэ жэлнүүдэй туршада ороohо тарянай ургасые гектар бүриhөө 3,5—5 центнерээр дээшэлүүлхэ, үнеэн бүриhөө hү hаалгые 500 килограммаар ехэ болгохо, 1975 ондо гүрэндөө 6 мянган центнер гахайн мяха худалдаха гэhэн дайшалхы зорилго урдаа табиhан байна. Үйлэдбэриингөө ашаг үрые, эдеэ хоолой зүйл абалгые эды шэнээнээр дээшэлүүлхэ арга боломжо, материально-техническэ бааза бидэндэ дүүрэн бии. Юуб гэхэдэ, үнгэрhэн наймадахи табан жэлэй туршада колхознай ороohо тарянай ургасые гектарай 3,8 центнерээр, үнеэн бүриhөө hү hаалгые—515 килограммаар дээшэлhэн байна ха юм.

Сагай уларилай бэрхэтэй байбашье, ажахымнай механизаторнууд бүхы таряагаа бултыень амяарлан хуряаха гэжэ шиидээд үсөөхэн үдэрэй туршада тэрэнээ сабшажа баал болгоо, hаяхан hүүлшын хэдэн гектарай баал суглуулагдан сохигдобо. Ингээд байхадаа гектар бүриhөө дунда зэргээр 17,8 центнер таряан, тэрэ тоодо 19,4 центнер шэниисэ абтаба. Зарим газарhаа бүришье ехэ ургаса хуряагдаа. Хамта зуун мянган центнер ороohо хуряажа, тэрэнhээ гүрэндөө 28 мянган центнерыень худалдаха гэhэн социалис уялгаяа дүүргэхэмнай.

Таряа хуряалгын халуун үедэ механизаторнууд ажалай ёhотойл баатаршалга гарган ажаллаа. Тракторна бригадануудай хоорондо дэлгэрhэн социалис мүдысөөндэ коммунист Е. А. Митрофановай хүтэлбэрилдэг дүрбэдэхи бригада түрүүлжэ гараба. Эдэнэр 1200 гаран гектар газарай га бүриhөө дунда зэргээр 19,5 центнер ургаса хуряагаа. Энэ бригадын үнинэй комбайнёр М. М. Рычков үдэр бүри 350—380 центнер ороohо сохидог байгаа. Тиихэдэ бэрхэ механизаторнууд А. П. Бурдуковский, М. К. Горюнов, Н. Л. Митрофанов, Г. С. Мальцев, комсомол хүбүүн Н. Рычков, аха дүүнэр Савелий, Николай Оловянниковууд гэгшэд халаанайнгаа даабари холо үлүүлэн дүүргэжэ ябаа.

Хуряалгын хуби заяае коммунистнууд, ажалай түрүүшүүл лэ шиидхээ гэхэдэ алдуу болохогүй. Партийна организацимнай 70 коммунисттай. Тэдэнэй олонхидынь хуряалгын эгээл харюусалгатай газарта хүдэлөө гээшэ. Тракторна гурбан бригадануудта саг зуурын партийно-комсомолой бүлэгүүд байгуулагдаhан. Тэдэниие комбайнернууд, коммунистнар Г. С. Мальцев, К. Е. Киреев, Н. Л. Митрофанов гэгшэд хүтэлбэрилнэ.

Таряагаа хуряажа байха зуураа, ерэхэ хабарай тарилгада үрэhэ хүрэнгэеэ хаажа абаха хүдэлмэри үдэр hүнигүй ябуулнабди.

Шэнэ юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй тэбхэр юhэн hара барагдаба. Манай механизаторнууд, таряашад, малшад болон бусад хүдэлмэришэд урдаа хараалhан зорилгоёо заатагүй бэелүүлжэ, эдеэ хоолой зүйлнүүдые ехээр абаха, гүрэндэ элбэгээр худалдаха түсэб, уялгаяа үлүүлэн дүүргэжэ, Октябриин 54-дэхи ойн жэлэй hайндэрые ажалай эрхим бэлэгээр угтаха гэhэн нэгэл хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллажа байна.

Е. ИВАНОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай, «Искра» колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой.

ТОО, БАРИМТАНУУД

☆ Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой таряашад 1970 ондо 4000 гектар тарялангай га бүриhөө 16,4 центнер ороohо суглуулжа абабал, энэ жэлдэ эндэ гектар бүриhөө 18 центнертэ хүргэбэ.

☆ Зэдын аймагай Борьёогой совхозой ажалшад гүрэндэ ороohо тушааха түсэ
центнерээр үлүүлэн
дүн хамтадаа 28216
hайн шанартай таряа

☆ Кабанскын ай
хынууд энэ жэлдэ 110
талмайда хартааба
82340 центнер хар
тажа абаба. Эндэ ге
hөө дунда зэргээр 79-
нер гараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хорнин совхозой «Улаан Одон» отделениин алтан одото хонишон Н. Тогмитова.

...ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛДЭЭ!

Очерк

ТАНИЛСАГТЫ: РЫГЗЕНБАЛ ШАГДАРОВ

1.

...НИИ бага ябахада, эмнигшэ хүбүүд нютаг... олон һэн. Тиихэдэшье даа, трактор маши... хомор, колхозоорхимнай бүхы ажалаа мо...аар хэдэг байгаа һааб даа. Эгээл тиихэдэ ...ай моридые һургаха, адуунһаа эмнигые бари... бэе бэеһээ дутахагүй гэһэндэл, үрдилдэн ...хазаар, ногто үзөөгүй гунан, дүнэнүүдые ...а эхилдэг бэлэй.

...игые һургаха гээшэмнайшье тиимэшье амар... Мориндо дүрэгүй, аймхай, уулагар хүнэй ... дүтэлөөгүй һаань дээрэ байдаг. Эхэһээ тү...нюрган дээрээ бороогой дуһал, талын тоо...арай хюруу, мүнгэн саһа, һэбшээ һалхинһаа ...умые үзөөгүй дошхон адагуусанай хүзүүндэ ...хаяад туршалши! Һүүлдэнь эмээл тохоод, ...дайдын үбсүүн дээгүүр табаран ошолши! ...зүрхэн эндэ заатагүй хэрэгтэй.

...аастай нютагайм Рыгзенбал хүбүүн эмни...е һалал һургадаг юм һэн. Ямаршье дошхон ...һаа заахашье айнгүй, ургалжа барьяад, дэб... собхоржо байһан тэрэниие ногтолоод, нюр... эмээл тохоод, уламуудынь һайсахан та...ордошодог бэлэй. «Ямар муухай хэнинь ...рганайм хотолзотор һуугаад, амандам ха...мэр углаад, угзаржа аашалха болооб?!» — гэ...алдашаһан, гэжэгынэшэһэн эмнигшье инса...а байгаад, булгижа мэдэхэ даа.

...зенбал хазаарайнгаа жолоое һула табижар... ...мээлдээ няалдашаһан мэтэ һууха. Һанаагаа ...н хүнүүд: «Амыень татыш энээнэйнгээ!» — ...ухирэлдэхэ. Хүбүүншье эмнигэйнгээ эсэтэр ...улаад, амыень олгонхой, хүхюун хүн һүүл...ракэ. «Рыгзенбалай хара», «Рыгзенбалай бо...«Рыгзенбалай сабидар» гэһэн нэрэтэй морид ...одомнай олон бэлэй...

...этэ Рыгзенбалтай ехэ аюул тохёолдоо һэн. ...Рыгзенбал Шагдаровнай үргэ амагүй болошо...

— Эмниг морин собхоржо ерээд лэ, урда хүлөө... ...үүр руунь сабшахадаа, үргыень һамна, шү... ...бутара сохёо хаш.

...э хөөрэлдөөн нютагтамни гараа һэн.

...өөрөөшье Рыгзенбал эмнигтэ үргэеэ саб... ...ан байба. Мэдээ табихаһаа наагуур боложо, ...уршаһан хүбүүе Улаан-Үдэ самолёдоор абаа... ...эн. Ябалган дээрэнь сугларһан нүхэдтөө Рыг... ...нигэжэ зангаа:

— Тэрэ эмнигэй ойронь бү хүрэгты! Эдэгэжэ ерээд, өөрөө һургахаб!

Заримашуул хүбүүндэ дураа гутан алдаа һааб даа: «Ягаа һүрхэй юм! Үргэгүй болошоһоноо мэдэхэгүй, үшөө эмниг һургаха һанаатайл».

Рыгзенбал хэлэһэн үгэдөө хүрөө. Эдэгэжэ ерэһэнэйнгээ һүүлээр тэрэ дошхон хара эмнигэ һургажа, ажалай морин болгоо һэн. Һая болотор тэрэнь «Рыгзенбалай хара» гэжэ нэрэтэй ябадаг бэлэй.

2.

РЫГЗЭНБАЛ эртэ үншэрһэн хүн. Хара багаһаа хойшо хара борогүй ажалда ябаһан юм. Колхозой моришоншье болоод ябаа. Уһанай модондошье ошолдоо. Богонёор хэлэхэдэ, хээгүй ажалынь үгы һэн.

— Энэ Рыгзенбалай нэтэрүү гээшэнь! Аһасалдаһан, хэһэн юумэһээ һалаха гэжэ үгы. Гайтайхан хүн болохо даа,— гэжэ хуушанай коммунист Радна Шагдаровай хэлэжэ һууһые тон элихэн һанадагби.

Тиихэдэ энэ ушарые манай нютагай хүнүүд һайн һанадаг байгаа ёһотой.

...Рыгзенбал тракторист болонхой СТЗ-гээрээ (Сталинград хотын заводой гаргаһан түрүүшын тракторнууд һааб даа) Сагаан Жалгада газар хахалжа байгаа. Тиихэдэ гэрэл гэжэ юун байха һэм. Түмэр хүнэг соо гал носооһон хүн булад хүлэгэй урда ябажа, бураздааень гэрэлтүүлхэ.

Тэрэ һүни Рыгзенбал һайса газар хахалба. Тээ үүр сайха дүтэлһэн хойно тракторынь пүр-пар гээд унтаршаба. Шүдхэрынь болоо юм? Хүбүүншье даа булад хүлэгтэеэ һайса носолдобо. Абяа гаргажа ядаба. Шагнахадань нэгэ юумэн шозогоносо гоожоно хэбэртэй. Керосинтай будтэ гал аһаагаад харахадань түлишын урдажа мотоор руу ородог сорго хуха буушоод байба ха юм. Рыгзенбалшье шангаар хараал табижа ерээд, керосинай баагай кран хааһанайнгаа һүүлээр тамхи татан түр зуура һууба. Яаха бэлэй?! Прицепщик хүбүүнэй залхууниинь хүрэнхэй, бураздаа соо хэбтээд хүүесэ хурхиршаба.

Рыгзенбалшье аяар 6—7 модоной газарта байһан полевой стан тээшэ ябагалшаба. Тэндэ ерэхэдэнь, хүнүүдшье бүхөөр унташанхай, тэдэнэй хурхиралдаха, нираглаха абяан, томо горшоог соо бусалһан оророһоной шүлэн мэтээр дуулдана.

Рыгзенбал бригадирай хүнжэл хуу татаба:

— Бодогты! Горючи үгэдэг соргомни хухараа. Запасной бии һэн гүбэ. Хаанаб тэрэ?

Хүсэд һэрижэ үрдеэгүй, нойрмог бригадир түрүүшээр ойлгожо ядаба. Юун гэһэн хэн аад, һүниин тэнгээр һэрюулбэш гэһэншүү бригадир сухалтай хаш. Хүнжэлөөрөө тархяа хушаха зуураа:

— Юун мүнөө олдохо юм. Унтыш саашаа. Үглөөгүүр оложо, табина аабзабди,— гэжэ бүр-бар гэмэрбэ.

Рыгзенбал һалаба, һандабагүй. Эдэ хоёрой тоосоходо, унтажа байһан хүнүүд һэришоод, эндэ тэндэһээ үндэгэнэлдэбэ.

— Шагдарон, хая! Ударник, стахановец болохоёо һанаа гүш?—гэхэшье зариман бии.

— Олоод үгэхээ ягаа хүмши?—гэжэ бригадирыешье харааха хүнүүд олдоно.

...Хабарай һүни ута бэшэ. Зүүн тээһээ сэгээрһээр, үдэр болохо тээшээ дүтэлбэ. Түрүүшын жэргэмэлнүүд богонихон дуугаа агаарта татаад лэ буунад. Хаанаһаашьеб һэбшээхэн бии болоод һэб һабхан үлеэгээд абана.

Трактораа заһаһан Рыгзенбал газараа хахалжа ябана...

3.

ҮНГЭРҺЭН зун, бүришье һая, сентябрь һара соо ябахадаа, Рыгзенбал Шагдаровтай уулзаа һэм. Тиигээд тэрэ зунайнгаа уулзалгые эндэ дурдахамни.

Бороо орожо байба. Хэжэнгын совхозой нэгэдэхи отделениин һаалиин түбэй фермэдэ ерэхэдэм, Рыгзенбал Шагдаров (фермые даагшаар хүдэлдэг юм) һаалишадаа суглуулжархёод, суглаа хэжэ байба. Сад-нядшье гэнэ хэбэртэй. Тиихэдэ үшөө үбһэн ёһоор абтаадүй һэн. Фермые даагшын үгэнүүд хан-хан зэдэлнэ:

— Түнхэн, Зэдэ, Баргажанаар үер боложо байна. Манай эндэ үер үгы ха юм даа. Теэд үбһэмнай муу абтана. Нүхэд, яаха болоо гээшэбибди? Хоёр зуу гаран үхэр мал, үнеэдтэе жажалуулха үбһэ абахагүймнай гү?

Һаалишад уруу дуруунууд. Үнэхөөрөөшье үбһэ хуряалгада наранай дээрэ гарашаһан хойно ошоод лэ бүри наранай тонгойд гэхэтэй адли ерэшэдэг хүйхэрнүүд биил хаш.

...Харин бүри һая Рыгзенбал Шагдаровтай уулзахадаа, үбһэн тухай зорюута һонирхобоб:

— Зай, үбһэеэ хэр абаба гээшэбта?

— Одоо бардам хүрэхэ үбһэн абтаал даа.

Һанаад үзэгты! Фермые даагша, малша хүнэй иигэжэ хэлэхэнь хоморшог юм. Харин, нүхэр Шагдаровай найдамтай үгэнүүд намайе баярлуулба.

Һаалишан Цырендулма Гатапова намда иигэжэ хөөрөө һэн:

— Юу хэлээ гээшэбши? Рыгзенбалдал адли даагшые үдэр дунда гал носоогоод бэдэрээшье һаа, олохогүйбди. Хүнэйшье, ажалайш тала харадаг хүн ха юм. Рыгзенбалай хэлэһэн юумые хэнгүй байжа шадахагүйш. Нэгэдэхеэр, һэшхэлшни тэбшэхэгүй, хоёрдохёор, ойлгохош даа өөрөө. Юрэдөө, энээнэй урда тээ хэдэн олон даагшанар манайш фермэдэ һэлгэжэл, худхажал байгаа юм. Һамгад бидэнэр һамгад һэн гүбдии. Маанадтай хүдэлхэ гээшэш гайтайл юм аабза. Теэд Рыгзенбал нилээд удаан, һайнааршье хүдэлжэ, хүнүүдтэеэ ойлголсоод байдаг лэ. Заримдаа һүхирхөөр сагууд ерэдэг ааб даа. Мүнөө үбэл хүрэхэ силостэй, үбһэтэй, зеленкотой, сенажтай болобо хабди.

Рыгзенбал Шагдаровай даажа байһан фермэ аймаг соогоо түрүү ябажа байна. Һаалишадай дунда аймаг дотор болоһон мүрысөөндэ энэ фермын Цырма Чимитова, Хандама Рандалова, Цырендулма Гатапова болон бусад түрүүлжэ ябана. Фермынхид һү һааха жэлэйнгээ түсэб ноябрь һара соо дүүргэхээр шиидэнхэй.

4.

ХЭЖЭНГЭ ТОСХОН. Өөрынгөө «Москвич» машинаар аймагай түб ерэһэн Рыгзенбал Шагдаров Хэжэнгын совхозой конторын гэшхүүр дээрэ зогсожо байба. Совхозой парткомой секретарь Бато Хазуевич Жамбалов намда энеэбхилнэ:

— Танилсагты, манай түрүү фермые даагша нүхэр Шагдаров.

Хүхюугээр энеэлдэхээ забдахадамнай, Рыгзенбал уруу дуруушаг зогсобо.

— Юун болооб?

— Харатай юумэ болоо. Энэ нэгэ һаалишамнай зеленко ашажа байһаар хургаяа аргамжа бастариг хоёрой хоорондо хабшуулжархёод, больницада асарааб,—гэжэ Рыгзенбал һанаагаа зобоно.

— Тииһээр байтар хургаяа боонхой һаалишан Баан-Бүүбэй хажуудамнай ерээд уйлаганаба:

— Бидаал юумэ болобо даа. Түсэб планаа дүүргэхээе байһан хүм. Үнеэгээшье һаажа шадахаяа болибоб.

Рыгзенбал аалихан машина тээшэ ошоно:

— Зай, ябая даа. Ошожо хэбтэ. Орондош хүниие олохобди. Һанаагаа бү зобо. Түсэбөө дүүргэнэ аабзабди.

Парткомой секретарь бидэ хоёр абяагүй зогсон, «Москвич» машинын тооһо бурьян саашалхые харабабди.

Хэжэнгэ. **Г. ДАШАБЫЛОВ.**

Байдалнай һайжарна

— «Дайн гэһэн энэ харша үгэ дуулахадаа, үнгэрһэн залуу наһам һанагдаад орхидог. Манай баатар сэрэгшэд Эсэгэ ороноо хархис фашистнуудһаа сүлөөлжэ, үри хүүгэдэйнгээ эрхэ сүлөөтэй, жаргалтай һуухын түлөө ами наһаяа гамнангүй дайлалдаһан.

Тэрэл үе сагта һэн. Эдихэ юумын хоморто арбаадтай хүбүүн колхозой ажал хэжэ ябахадаашье, тогоошон хүгшэнэй шанаһан нормото боро аарса уугаал унтахаяа хэбтэхэдээшье зүһэм хилээмэн тухай, мүн дайнай урдахи амгалан тэнюун саг тухай бодогшо бэлэйб. Тэрэ хоморой саг мүнөө бусалтагүйгөөр ошон ошоо. Мал ажалай һалбаритай бишыхан колхозуудай томодхогдожо, олон һалбаритай, ехэнхи хүдэлмэриеэ оньһон хүсэтэ техникээр хэдэг болоо. Хэдэхэн жэлэй туршада арад зоноймнай ажабайдал танишагүй баян дэлгэр болоо.

Ара нюргандаа сүүмхэ үргэлһэн саб гэмээр хубсалһан, шад улаан пулсагархан хасартай багашуулай үглөө бүри һургуули тээшэ дорюунаар алхалалдахые харахадаа энэмнай хүдэлмэришэд, таряашадай шэн зоригто социалис ажалай илалтын аша үрэ мүн гээд бододогби.

Би өөрөө хорёод жэлдэ түрэл колхоздоо механизатораар хүдэлнэм. Ямаршье ажал хэхэдээ тэрэнээ шадаал һаа һайнаар дүүргэхэ гээшэ тон шухала ха юм даа. Хабарай тарилгын болоходо, «ДТ-75» трактортаа һуужа, сеялкэ шэрэдэг, намартаа комбайнда һуужа таряа хададаг хүм. Тиихэдээ хүндэ муу гүүлхэгүйгөөр, үнэн зүрхэнһөө хүдэлхэ гэжэ оролдодогби.

Мүнөө жэлдэ манай Калининай нэрэмжэтэ колхозой таряашад, механизаторнууд таряанай үндэр баян ургаса хуряажа абаба. Хабартаа механизаторнуудай газараа һайнаар элдүүрилжэ, тарилгаяа саг болзортонь үнгэргэжэ шадаһан юм. Үндэр баян ургаса хуряажа абахын тула бидэ полиёо һайн шанартай үрэһөөр тарилгаяа хээбди.

Энэ шухала хэрэгтэ колхозоймнай главна агрономой үүргэ тон ехэ гэхэ байнаб. Кирилл Евдокимович Павлов 1964 онһоо хойшо мантай хүдэлнэ. Ажал хүдэлмэриеэ һайн мэдэдэг, хараалһанаа заатагүй дүүргэдэг заншалтай юм. Механизатор, таряашадай дунда энэ хүн ехэ хүндэтэй. Тиигэнгүй яахаб. Хүн гээшэмнай ажалаараа суурхадаг гээшэ ааб даа. Манай колхоз һүүлэй жэлнүүдтэ ото үндэр баян ургаса хуряажа абадаг болонхой. Ажахыда хэгдэдэг ажал хэрэг тухай хөөрэхэ дуран хүрэнэ.

Манай ажахыда бүхы таряалангайнгаа 14 процентые гэхэ гү, али 1000 гаран гектар полиис паар болгогдодог юм. Механизаторнууд болон ажалшад полидо минеральна үтэгжүүлгэ һайнаар. бүхы агротехникын заабаряар хэнэ бшуу. 1300 гектар таряалан уһалагдадаг байна. Эдэ бүхы шухала аргануудые зүбөөр хэһэнэй ашаар хараалһан түсэб, даабарияа дүүргэжэ шаданабди гэжэ хэлэхэ байнаб.

Манда дүй дүршэл ехэтэй механизаторнууд олон юм. Намтай суг хүдэлдэг комбайнернууд Николай Болдырев, Василий Федоров болон бусадые ёһотойл таряашад юм.

Ажахымнай таряа хуряалгаяа октябриин 7-до түгэсхэһэн байна. Энэ жэлэй намар нарата сэлмэг үдэрөөр манние баярлуулаагүй гэжэ хэлэхэдэ болохо. Тиигэбэ яабацшье сэлмэг һайн үдэрнүүдые һамбаашалан, ургуулһан таряагаа гээлтэгүйгөөр, һайн шанартайгаар хуряажа, дүн хамтадаа 70.000 мянган центнер орооһон абтаһан байна.

Мүнөө жэлэй таряа хуряалгада «Сибиряк» комбайнаараа 240 гектарай таряа хадажа, 4360 центнер орооһо сохиһон байнаб.

Таряа хуряалга дүүрэбэ. Ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада техникээ заһабарилха саг ерээд байна. Шэнэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй таряанай ургасын хуби заяан маанадай гарта ха юм даа. Тиимэһээ мүнөөнһөө бии байгаа арга боломжые гүйсэд хэрэглэхые оролдохо ёһотойбди.

Коммунис партиин XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ миниишье хубита эндэ бии гэжэ һанахадаа омогорхоноб.

Нүхэд механизаторнууд, таряашад, «Буряад үнэн» газетээр Та бүгэдые Хүдөө ажалшадай һайндэрөөр амаршалаад, ажалдаа амжалта түйлахыетнай хүсэнэб.

Ж. ЦЫБИКМИТОВ.
Калининай нэрэмжэтэ.
колхозой комбайнер.
Бэшүүрэй аймаг.

...публикын хонишодой дунда ...рһэн социалис мүрысөөндэ ... гараһан «Коммунизм» кол... ...ахалагша хонишон Суран ...еевна Цыретарова.

...р-Шэбэрэй аймагай «Ком...» колхозой лугомелиора... ...бригадын бригадир Социа... ...алай Герой Пантелеймон ... Челночков.

Манай хөөрэлдөөн

ХҮДӨӨ АЖАХЫДА—ХҮСЭТЭ ТЕХНИКЭ

«Сельхозтехникын» Буряадай республикын нэгэдэлэй машина техникэ болон оньһон тухеэрэлгэнүүдые ажахынуудта худалдадаг таһагай начальник И. Ф. КРАСИКОВ иигэжэ хөөрэнэ:

— Манай Совет ороной арадай ажахые хүгжөөхэ шэнэ юһэдэхи табан жэл соо колхоз, совхозуудые бүри шанга шадалтай болгохо, материально-техническэ баазыень улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ анхарал хандуулагдажа байна. Гансахан байгша оной юһэ һара соо манай республикын колхоз, совхозуудта 639 элдэб түхэлэй шэнэ трактор, тэдэнэй хахадһаа олонхинь хүсэ ехэтэй, түргэн ябадаг гусенична «ДТ-75», «ДТ-75М» тракторнууд үгтөө. Мүн энэ үе соо шэнэ түхэлэй «СКД-5», хада газарта ябаха гэнжэ мөөртэй «СКД-5Р» түхэлэй, хамта 547 комбайн манай ажахынуудта худалдагдаһан байна.

Тэрэшэлэн элдэб ашаа зөөхэ автомашинанууд, хартаабха, корнеплодуудые хуряаха, силосэй ургамал хадаха комбайнууд, үбһэ сабшаад, өөрөө тэрэнээ һэлижэ хатааха косилканууд гэхэ мэтэ элдэб янзын шэнэ оньһон машина олон абтаа.

Ажахынуудта үнеэдые, шахамал мал адуулха һайжаруулагдаһан бэлшээри уһалхаар хэгдэһэн тусхай. 7 агрегат колхоз, совхозуудтамнай түрүүшынхеэ үгтөө. 1500 метр ута сорго хоолойтой, гол горхонһоо уһа бүлэжэ гаргаха насосно станцитай, уһа дээгүүр сасан хаяха түхеэрэлгэтэй юм энэ агрегат.

Мүнөө һаалишадай ажал хүдэлмэри улам бүри хүнгэн боложо байнхай. Энэ талаар электрын элшэ хүсэн һүн далай урадхуулагшадта ехэ туһа хүргэнэ.

ХҮН ЗОНОЙ ТҮБХИНЭМЭ ҺУУХЫН ТУЛА

«Бурятколхозпроект» институдай главна архитектор Т. Ф. МИРОНОВА иигэжэ хөөрэнэ:

Манай институт мүнөө республикынгаа колхозуудай түб тосхонуудые шэнээр, болбосон хото городой түхэлтэй болгожо бариха проектнүүдые табижа эхилэнхэй.

Шэнэ болбосон түхэлэй тосхонууднай ямар байха ёһотой болоноб? Жэшээ болгон, Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой түб Хуурай-Хобог тосхониие абаад үзэе.

Нэн түрүүн 500 хүнэй һууритай хоёр дабхар клуб хажуудаа залгамал спорт залтайгаар баригдаха. Эндэнь холо бэшэхэнэ хүн зоной хэрэглэмжэ хангаха комбинат, 35 хүнэй һууритай столово, зургаан наймаалагшадай зэргэ хүдэлхэ һууритай универсальна магазин, 140 бага хүүгэдэй байха сад-ясли, фельдшерскэ пункт, хамта 1000 гаран үхибүүдэй һураха һургуулиин хоёр байшан, интернат-һургуули, пионернүүдэй байшан, бани прачечна гэхэ мэтэ хуу шулуугаар, хоёр дабхараар баригдаха юм. Мүн эндэнь дүтэ саад сэсэрлиг соо спортивна элдэб һорёо наада үнгэргэхэ стадион баригдаха байна.

Хүн зонойнь һууха гэрнүүд ехэнхидээ хоёр дабхараар, хирпиисэ шулуугаар баригдаха. Гэр бүхэндэ хоёрһоо эхилээд, найма хүрэтэр айлай байхаар секци-байранууд түхеэрэгдэхэ, тиихэдээ нэгэ айлай байра соо 1-һээ 7 хүрэтэр комнато байха ушартай. Юуб гэхэдэ зарим айл гэр соогоо үсөөн, нүгөөдүүлынь олон байжа болохо бшуу. Айлай байра бүхэндэ халуун, хүйтэн уһан, гэрыень дулаасуулха уурал тусхай котельнэһээ орожо байха юм.

Хэнэйшье мэдэһээр бүхы колхознигуудые хуу хоёр дабхар шулуун гэртэ оруулжархиха аргагүй. Тиимэһээ тэрэнэй 30—40 процентнь нэгэ дабхар модон гэрнүүдтэ байха болоно. Тэдэнь хуу проектын гуримаар баригдаһан типовой гэрнүүд байха зэргэтэй.

Хүдөөгэй зондо хэзээшье хубиингаа ажахыда үхэр мал бариха, саад, огород тариха хэрэгтэй ха юм даа. Тиимэһээ гэрнүүдэйнь хажууда тус бүридэнь 6—8 соото газар таһалжа үгтэнэ. Харин бууса шадарайнь сабшалан ондоо тээ байха ушартай. Хоёр дабхар гэрнүүдтэ байдаг айлнуудай үхэр малайнь байра тусгаар түхеэрэгдэһэн газарта ехэ байра соо байлгагдаха юм.

Тосхоной үйлсэ гудамжануудта модо сэсэрлиг таригдаха. Харгыдань асфальт дэбдигдэхэ болоно.

Колхозой машина техникын мастерской, гараж, складууд, ниитын үхэр малай байранууд тосхонһоо хажуу тээ түхеэрэгдэхэ байна.

ТҮРЭЛ НЮТАГАЙМ ТҮХЭЛ ШАРАЙ

...ниин янгинама хүйтэн бай...лэй. Тайлгатын Дободо ...һан Ивалгын ОПХ-гай маг... бэрхэ хонишон Даша ...овай отарада байхадам...

...эй газаамнай дархашуул ...буужа байнал,—гээд тэдэ... ...хүбүүн Баваасан дуугар...

...Тай гайха... Үбэл дунда гэ... ...сээниг барихаяа ерэбэл... ...хүйтэндэ ямар хашар... ...дог зон гээшэб? — гээд ...вай һамган Сэндэмэ Дан... ...хаба.

...ун гайхал байхаб даа. ...н Пүрбэ бригадиртай ха ...ашни нэгэтэ эхилһэн юу... ...уугаар орхихогүй, заха... ...ажал амардаг зантай. ... үнэн журамаа бариһан ...ст юм гэжэ хүнүүд хэлсэ... ...д, Даши Шагдурович до... ...яргай байһанаа мэдүүл...

...өөшье эндэ хонидой ута ...айра шэнээр баригдан... ...онь таарyу зохид, хашаа ... хэгдэһэн, электрын гэ...улагдаһан. Дулааншье, сэ... байгаа һэн. Эндэ 500 га... ...хонид хурьгадтаяа хамта ... багтахаар, уужам салуу...

...ай коммунист Пүрбэ То... ...ай бригадын дархашуулай ...бодхоогдоһон байба. Ганса... ...ээр дүүрээ бэшэ юм ааб ...дөө тэрэ бригадын 10 гаран жэл соо бодхооһон гэр байшан, хото хорёо, хүн зоной сугларжа, хүхихэ, сэнгэхэ клуб, хүүгэдэй сад-ясли гэхэ мэтые тооложо барахаар бэшэ.

Пүрбэ Ринчинович бүри гүлмэр залуу ябахадаа, һүхэ барижа эхилһэн намтартай. Тиихэ сагта өөрынь аба Тогоошо үбгэжөөл дархашуулай бригадир ябаһан юм. Иигэжэ Пүрбэ хүбүүн эсэгэеэ дахаад, модо хайжа, харуул татажа, гэрэй углуу сабшажа һураһан байгаа. Тиин, угаа дамжажа модошо дархан болохоһоо гадна, мүнөө тэрэ абынгаа зүргөөр ябажа, баһа бригадир болоод ябана ха юм.

Ивалга голой эхинһээ адагтанһ хүрэтэр коммунист Тогочневай хүтэлбэри доро шэнэ барилга хэгдэжэ, жэлэй дүрбэн сагта һүхэ хюрөөгэй сууряан таһалданагүй.

Анхан Ивалга тосхоной һууридa миил харганаа, бүртэгэнөөн ургажа, хооһон зайдан тала байдаг һэн. Һүүлээрнь Ивалгын аймагай түбэй бууса түхеэржэ, гэр байшангууд хойно хойноһоо эндэ бодхоогдожо эхилээ. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Ивалга тосхондо шэнэ барилга таһалгаряагүй хэгдэнэ. Эгээл тиимэһээ мүнөө Ивалга тосхон городойхиһоо дутуугүй болбосон шэнжэтэй, гоё һайханаар харагдадаг болонхой. Тиихэдэ Шишкино тосхондошье мүнөө үнеэдэй байра шэнээр бодхоогдожо байнхай. Тэндэ Ивалгын гидромелиоративна техникумэй һурагшад хүдэлнэ.

Ивалгаһаа саашалаад, Янгаажинай дабаа дабажа, Оронгын голдо хүрөөбди. Эндэ «Улаан Оронго» гэжэ аймаг соогоо томохон колхоз бии гээд мэдээжэ. Тэндэ үнгэрһэн табан жэл соо хонидой хоёр хото, гараж, тугалай байра, орооһо таряа хадагалха склад шэнээр баригдаһан юм.

Тиин, Оронгын коммунистнууд соёл болбосоролой болоод ажаһуудалай байра барилгануудые хэхэ хамаг хэмжээ ябуулгануудые халуунаар дэмжэхэ зуураа, өөһэдөө эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Гэхэ зуура, мүнөө колхоз, совхозууд арга шадал бии гээд лэ, дайралдаһан газартаа модо шулуу сомоожо, барилга хэхэеэ болинхой. Хамаг юумэн хуу баран тусхай институтда эрдэмтэд, инженернүүдэй ухаалан зохёоһон проектын ёһоор хэгдэнэ ха юм.

Тиимэһээ Оронгын колхознигуудшье тусхай проектын ёһоор өөһэдынгөө түбэй буусые шэнээр түхеэрхэ түсэбтэй. Нэгэ хэдэн жэл үнгэрөөд байхада Оронго нютагай ямар шэнжэ шарайтай болохыень мүнөө тухайлхаар.

Түбэй бууса дээрэ сагаан шулуун томо байшан тобойжо харагдаха. Эндэ колхозой правлени болоод автомадаар хүдэлхэ телефоной станци байха. Тээ дүтэхэнэ 960 хүүгэдые һургаха дунда һургуулиин гурбан дабхар байшан. Ойро тойрон хоёр дабхар байрын гэрнүүд жэрылдэхэ. Байранууд соонь ууралаар дулаасуулха, сэбэр уһа оруулха түхеэрэлгэ табигдаха юм.

Мүн гэр байрануудые тойроод бууса шадарай хэһэг газар хореологдонхой байха. Нютаг дээрэнь 400 хүнэй багтаха гоё һайхан соёлой байшан, уһанда тамарха сөөрэмтэй спортивна байра барилганууд бодхоогдохо. Баһа худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд нэгэ газарта жэрылдэхэ. Тэндэ элдэб магизн, столовонууд, хүн зониие һуудал байдалай талаар хангаха комбинат, мүнөө сагайхяар түхеэрһэн больница бии болохо юм. Хайшаашье харахада хуу баран таримал мододоор, ногоон ургамалаар бүрхөөгдэнхэй. «Улаан Оронго» колхозой түбэй бууса ерээдүйдэ иимэ болоод үзэгдэхэ.

Оронго нютагтай хаяа хадхажа, хүршэ һуудаг Гильбэрэй «Коммунизм» колхозой түб бууса дээрэ мүнөө мантан шэнэ клуб баригдаа. Досоонь орожо харахада, хото, городой ямар нэгэ гоё ордон соохиһоо дутуугүй һайхан. Гильбэрэй колхознигууд шэнэ барилгада зорюулжа, жэл бүри хэдэн зуу мянган түхэриг мүнгэ гаргашална. Нёдондо тус бүридөө мянгаад толгой хонидой багтаха хоёр шэнэ хотон баригдаһан байгаа. Энэ жэлдэ Кокорино тосхондо үнеэдэй байра шэнээр бодхоогдоо. Тиихэдэ тэндэ һаалишад, малшадай бар хүсэ гаргаха ажалые хүнгэдхэхэ оньһон түхеэрэлгэ табигдаха юм.

«Коммунизм» колхозой правлени болоод, партийна организаци хадаа гансал адууһа малай байрын барилгада гол һаналаа табидаг гэжэ ойлгожо болохогүй. Эндэ байрын гэрнүүдые, хүүгэдэй сад-яслишэнээр бариха тухай анхарал, оролдолго гаргана. Хурамша нютагта колхозой мэргэжэлтэдэй, мүн Кокорино тосхондо малшадай байха тааруу зохид байрын гэрнүүд бодхоогдоно. Мүн энэ тосхондо. нарай хүүгэдые байлгаха яслиин барилга эхилэнхэй.

Юрэдөө Улаан-Үдын аймаг соогуур алишье зүг тээшэ зурыһан харгыгаар ябахада, нютаг нуга бүхэндэ шэнэ барилга бодхоожо байхань харагдаха юм. Энэмнай тон һайн шэнжэ тэмдэг гээшэ ааб даа. Коммунис партиин, Совет засагай анхарал оролдолгын ашаар, колхоз, совхоз бүхэнэй олзо доход жэл бүри нэмэжэ, хүдөөгэй зоной ажаһуудалай баян дэлгэр, болбосон түхэлтэй боложо байһаниие гэршэлнэ ха юм.

Үнгэрһэн табан жэл соо аймаг дотор һуурин газар бүхэндэ шахуу клуб. соёлой байшангууд баригдаһан байгаа. Жэшээнь, Ганзуринай, Доодо-Жэрэм, Шишкино, Барыкино, Десятниково гэхэ зэргын тосхонуудай ажалшад соёл болбосоролой гуламтатай боложо, сүлөөтэй сагаа аятай зохидоор, культурнаар үнгэргэхэ аргатай болонхой.

Мүн тиихын хажуугаар, ха-хаанагүй шэнэ һургуули, олоной баяр, урилдаа мүрысөө, найр наада үнгэргэхэ байшангууд нээгдэнэ.

Бүгэдын мэдэһээр КПСС-эй XXIV съездын баталан абаһан шиидхэбэринүүдэй ёһоор орон доторнай асари ехэ барилга хэгдэжэ заһалаа. Мүнөө шэнэ табан жэлэй түрүүшын богоһо алхаад байхадаа, Улаан-Үдын аймагай колхоз, совхозуудай ажалшад өөһэдынгөө һууришаһан тосхониие болбосон шэнжэтэй болгохын түлөө хам оролсоод байна.

Жэшээлхэдэ, Ехэ-Куналейн колхознигууд энэ хабарһаа эхилэн, үйлэдбэриин болоод һуудал байдалай байра, барилгануудые хэжэ байнхай. Тосхоной тэг дунда Сельсоведэй шулуун гэр бодхоогдоно. Тэрээнтэй зэргэлээд, 180 хүүгэдэй багтаха һургуулиин байшан баригдаа.

Тиигээд энэ жэлэй туршада байрын гэр, магазин шэнээр баригдаха түсэбтэй юм. Тиихэдээ жэл бүри үдэжэ байһан хамтынгаа адууһа мал тухай тэдэнэр мартанагүй. Колхозой дархашуул хонидой хото, эрэ хашарагуудые уяанда байлгаха байра бариха юм.

Мүнөө хаа хаанагүй нютаг, тосхон бүхэндэ шэнэ барилга хэгдэжэ, һүхэ, хюрөөгэй сууряан үдэр дүүрэн замханагүй. Иигэжэ хүдөөгэй коммунистнуудай үүсхэлээр, нютаг, тосхон бүхэниие болбосон түхэлтэй болгохын түлөө уран гарта дархашуул аятай зохид байшангуудые олоор бодхоожо, улад зоной баяр баясхаланда хүртэнэ.

В. ГАЛДАНОВ,
манай штатнабэшэ корр.

ЛЕНИНЭЙ ЗАЯАҺАН ЗАМААР

Ульяновск хотодо Ленинэй орден барюулагдаба

УЛЬЯНОВСК. Октябриин 8. (ТАСС). Революциин агууехэ вождиин түрэл нютаг Ульяновскда мүнөөдэр Ленинэй орден барюулагдаба. Ажахын, культурна байгуулалтадаа, промышленна үйлэдбэриие хүгжөөхэ талаар табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэлтэдээ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө энэ хотын ажалшад Эхэ оронойнгоо үндэр хайрада хүртэбэ.

Орден барюулалгын ёһололдо зорюулагдаһан баярай суглаанда Ульяновск хотын ажалшад суглараа. Ленинскэ мемориалай баяр ёһололой зал соохи В. И. Ленинэй скульптурна дүрэ зурагай үмэнэ сэсэгүүд табигдаа.

Баярай суглаанда хабаадагшад үгэ хэлэһэн КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономаревые халуунаар угтаа.

Ульяновск хотые Ленинэй орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншаад, нүхэр Б. Н. Пономарев сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро хотын тугта орден зүүбэ.

Наймадахи табан жэлэй туршада хэһэн ажалыень иимэ үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө Эхэ орондоо, партидаа баяр баясхалан хүргэһэн үгэ КПСС-эй Ульяновскын горкомой нэгэдэхи секретарь, А. И. Кудрявцев, машина бүтээлгын заводой слесарь, Социалис Ажалай Герой В. В. Денисов, РСФСР-эй габьяата врач Н. И. Строителева болон бусад хэлээ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн партиин Ульяновска обкомой нэгэдэхи секретарь А. А. Скочилов КПСС-эй XXIV съездын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ Ульяновск хотын ажалшад хүсэ шадалаа гамнахагүй гэжэ КПСС-эй Ленинскэ Центральна Комитедые, Советскэ правительствые найдуулаа.

Калинин хотодо орден барюулагдаба

КАЛИНИН. (ТАСС). Калинин хотодо Ажалай Улаан Тугай орден барюулалгын ёһололдо зорюулагдаһан баярай суглаан октябриин 8-да эндэ болобо. Промышленна үйлэдбэри хүгжөөхэ табан жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө энэ хотын ажалшад Эхэ оронойнгоо үндэр хайрада хүртөө бшуу.

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. А. Тихонов сугларагшадые, тэдэнэй нюур дээрэ хотын бүхы ажалшадые үндэр шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, халуунаар амаршалба.

Нүхэр Н. А. Тихонов Калинин хотые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншаад, сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро хотын тугта орден зүүбэ.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ хандажа, амаршалгын бэшэг эльгээбэ.

АМЖАЛТА ХҮСЭБЭ

ХАНОЙ. (ТАСС). Ханойһоо мордохынгоо урда тээ Урда Вьетнамай тэмсэжэ байгаа арадта сэгнэшэгүй туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлдэгэйнь түлөө КПСС-тэ, Советскэ Союзай правительствада, аха дүү совет арадта гүнзэгы баясхалан хүргэһэн амаршалгын бэшэгтэ харюу болгон Урда Вьетнамай НФО-гой ЦК-гай Президиумэй Түрүүлэгшэ Нгуен Хыу Тхо, Урда Вьетнамай республикын Революционно саг зуурын правительствын түрүүлэгшэ Хюинь Тан Фат гэгшэдэй нэрэ дээрэ совет партийно-правительственна делегациие толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный телеграмма ябуулба.

Оронойнгоо урда зүгые сүлөөлхэ, хойто хубииень хамгаалха, тиин түрэл оронойнгоо амгалан ёһоор нэгэдэлые хангаха гэһэн Хо Ши Минэй захяае дүүргэлтэ болгон хэжэ байгаа баатарлиг тэмсэлдээ Урда Вьетнамай патриодуудта шэнэ амжалта туйлахыень Н. В. Подгорный телеграмма соогоо хүсэбэ.

Хани барисаанай ба халуун харилсаанай оршон байдалда

(Түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюур та).

хэйлнэ. Империализмын ябуулгануудынь уласхоорондын оршом соо арадуудай эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай аша туһада эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй. Империализмын гэмээр дайнай гуламтанууд мүнөө хүрэтэр һүнөөгдөөгүй байна, дэлхэйн хэдэн орон нютагуудтахи түгшүүрилтэ байдал дэбэргэгдэнэ, һужэрөөгдэнэ.

Уласхоорондын мүнөөнэй байдал арадуудай революционно тэмсэлдэ тон таарамжатай байна гэжэ хоёр тала тоолоно. Социализмын, национальна талаараа бэеэ даалгын, демократиин, эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэ хүсэнүүд хархис этэгээдүүдэй ба дай жүрөөдэдэг хүсэнүүдһээ һураггүй булюу болонхой, США-гай толгойлдог империализмда эсэргүү шанга сохилтонуудые хэнэ, тэрэнэй ээрхэг түримхэй ба дай жүрөөдэгшэд түсэбүүдые таһалдуулна.

Вьетнам арад гадаадын түримхэй ябуулгада эсэргүү шэн зоригто тэмсэлэйнгээ гурим заншалые арьбадхан, али бүхы бэрхэшээлнүүд ба хохидолнуудые дабажа гарахаар бэлэн байна, США-да эсэргүүсэн тэмсэхын, Эхэ ороноо абархын түлөө, урда зүгэй нютагуудаа сүлөөрүүлхын, социалис хойто хубияа хамгаалхын, ороноо амгалан ёһоор нэгэдхэхын тулада саашадаашье дайлалдахаар хүсэд шиидэнхэй, Азида, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал хангалгын хэрэгтэ хубитаяа оруулхаар бэлэн. США-да эсэргүүсэн, Эхэ ороноо абархын түлөө гурбан фронт дээрэ—сэрэгэй, политическэ, дипломатическа фронтнууд дээрэ тулалдажа байгаа вьетнам арадые түгэс бүрин илалта туйлатарнь Советскэ Союз шууд дэмжэхэ байха.

Вьетнамай, Лаосой ба Камбоджын арадуудай тэмсэл бүхы дэлхэйн арадуудай революционно тэмсэлэй шухала, таһаршагүй хубинь болоно. Вьетнамай, Лаосой ба Камбоджын арадууд өөһэдынгөө национальна ашаг туһые эрэлхэгээр хамгаалан, эб найрамдалта хүсэнүүдэй түгэс бүрин илалта туйлаха, национальна талаараа бэеэ даалгын, демократиин ба социальна хүгжэлтын хэрэгтэ түүхэтэ хубитаяа оруулжа байна гээд хоёр тала тоолоно гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Хоёр талынхид эб найрамдалай, национальна талаараа бэеэ даахын, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлэй зорилгонуудые хүтэлбэри болгон, аха дүү социалис оронуудай хоорондын нэгэдэл, хани барисаа ба харилсаа холбоое бэхижүүлхэ шухала гэжэ онсолон тэмдэглэбэ, марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернационализмын үндэһөөр социалис оронуудай, коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай нэгэдэлые һэргээхэ ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһа хүргэхын тула бүхы хүсэеэ зорюулхаар шиидэнхэй байһанаа элирхэйлбэ.

Урдань француз колонизаторнуудта эсэргүүсэһэн дайнай үедэ, мүнөө Эхэ ороноо абархын түлөө, американ түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэлгын дайнай үедэ, социализм байгуулгын хэрэгтэ Советскэ Союзай Коммунис партиин, СССР-эй правительствын, аха дүү совет арадай вьетнам арадта түгэлдэр дэмжэлгэ, угаа ехэ, олон талын, үрэ түгэс туһаламжа үзүүлһыень Вьетнамай Ажалшадай парти, Вьетнамай Демократическа Республикын правительство, вьетнам арад хододоо һанажа байдаг гэжэ мэдүүлгэ дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ. Америкын ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн жагсаһан вьетнам арадай, Индохитадай арадуудай тэмсэлые дэмжэн, Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын гаргаһан хандалга дотор найруулагданхай политическэ түгэлдэр дэмжэлгэ, үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ вьетнам арадта Советскэ Союзай парти, правительствын үзүүлһэн экономическа ба сэрэгэй асари ехэ туһаламжа, мэргэжэлтэдээр ба техникээр туһалалга хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэдэнь туһа хүргэлгэ хадаа Вьетнамай арад зондс совет арадай талархалтайгаар хандадаг байһанай, ёһото интернационализмын эли тодо гэршэ болоно. Энэмнай—урагшаа эдэбхитэйгээр дабшаха, үнэн хэрэгээ түгэс илалтада хүргэхэ ябадалдань вьетнам арадые зоригжуулагша хүсэтэ нүхэсэл болоно.

Вьетнамай делегаци энэ дэмжэлгынь, имагта шухала туһаламжын түлөө Советскэ Союзай Коммунис партида, СССР-эй Верховно Соведтэ, Советскэ правительствада, аха дүү совет арадта үнэн зүрхэнэй, гүнзэгы баясхалан Вьетнамай Ажалшадай партиин үмэнэһөө, Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаанай ба правительствын, вьетнам арадай үмэнэһөө хүргэнэ.

Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай үзүүлдэг туһаламжанууд Вьетнамай Демократическа Республика дотор социализм амжалтатайгаар байгуулха хэрэгтэ, ДРВ-гэй оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ тон шухала удха шанартай гэжэ Вьетнамай партийно-правительственна делегаци тэмдэглэнэ. Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта түшэглэдэг хоёр партиин, хоёр гүрэнэй хоорондын аха дүү ёһоной хани барисаанай, харилсаа холбооной бүри нягта, бүри түгэс болохын тула шухала бүхы юумэ саашадаа хэхэ гэжэ шиидэнхэй байһанаа хоёр тала элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Хоёр ороной хоорондын экономическа харилсаагаа, худалдаа наймаанай, соёлой, эрдэм болон техникын, мүн бусад холбоо барисаагаа саашадань хүгжөөхэ зорилготой хэмжээнүүдые тодорхойлон хараалхыень зохихо эмхинүүд ба албан зургаануудта даалгаха гэжэ хоёр талынхид хэлсээ.

Хөөрэлдөөнүүдэй эсэстэ хоёр талынхид зохихо хэлсээнүүдтэ гар табиба. Эдэ документнүүд хадаа Советскэ Союзай ба Вьетнамай арадуудай хоорондын бата бэхи хани барисаанай, дайшалхы ёһоор һаналаа нэгэдэлгын гэршэ болоно.

Хоёр тала хөөрэлдөөнүүдэй, уулзалгануудай үрэ дүнгүүдээр сэдьхэлээ бүрин хананхай байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээд, совет партийно-правительственна делегациин албанай хэрэгээр айлшалалга—Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Вьетнамай Ажалшадай партиин хоорондохи, Совет Социалис Республикануудай Союзай ба Вьетнамай Демократическа Республикын хоорондохи хани барисаае, һаналаа нэгэдэлгые, нягта харилсаа холбоое саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһа хүргөө гэжэ тоолоно.

Совет Социалис Республикануудай Союзай түлөө Н. В. ПОДГОРНЫЙ,
Вьетнамай Демократическа Республикын түлөө ЛЕ-ЗУАН
мэдүүлгэдэ гар табиба.

МОСКВАДА БАЙДАГ АНГЛИИН ПОСОЛЬСТВОДО СССР-эй МИД-эй БАРЮУЛҺАН МЭДҮҮЛГЭ

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство Москвада байдаг Англиин посольстводо Совет правительствын даалгабаряар иимэ удхатай мэдүүлгэ октябриин 8-да барюулаа:

«Англида байгаа совет посольствын, наймаанай түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй, бусад совет зургаануудай олохон хүдэлмэрилэгшэд тушаа Англиин засагаархидай абаһан хэмжээнүүдтэй дашарамдуулан, совет-англиин харилсаае нилээд орёо болгохо зорилготой энэ харша ябуулганууд Москвада байгаа Англиин посольстводо Совет правительствын даалгабаряар СССР-эй МИД-эй байгша оной сентябриин 26-да дамжуулһан бэшэг соо эрид шууд буруушаагдаа һэн.

Гэбэшье Англида байгаа совет эмхинүүдэй түлөөлэгшэд тушаа ямаршье үндэһэгүй гэмнэлгэнүүдтэй холбоотой гүжэрдэхы шуугаан, Советскэ Союзда эсэргүү ябуулганууд, тагнуулаар дашууралга үргэлжэлһөөр.

Энэ бүгэдые хараадаа абажа, тохёолдоһон ушарые үндэһэн болгон, Совет правительство харюугай хэмжээнүүдые абаха баатай болобо.

Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министрэй албанай хэрэгээр СССР ерэлгэнь тохёолдоһон байдалһаа шалтагаалан болюулагдахань гэжэ Совет правительство тоолоно гэһэн һанамжые Англиин правительствада дамжуулха даабари СССР-эй Гадаадын хэрэгэй министерстводэ үгтөө. Англиин засагаархидай ябуулгануудһаа уламжалан, Совет-Англиин харилсаануудай эрид муудаһан мүнөөнэй байдалда Англиин гадаадын хэрэгэй министрэй албанай хэрэгээр манай орондо ерэлгэ совет олониитэдэ ойлгогдошогүй байха гээшэ.

Тэрэшэлэн хоёр талын харилсаа хүгжөөхэ Совет-Англиин консультативна комитедэй, мүн научно-техническэ, худалдаа наймаанай-экономическа харилсаа холбооной талаар Совет-Англиин правительстванууд хоорондын комиссиин, худалдаа наймаанай судоходствын талаар Совет-Англиин комиссиин ээлжээтэ сессинүүд хараалагдаһан болзортоо үнгэргэгдэхэ аргагүй гээд совет тала тоолоно. Англиин талын уряалаар байгша оной ноябрь соо албанай хэрэгээр Англи ошолгоһоо тохёолдоһон байдал хараада абажа, СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министрэй арсаха болоһониинь ойлгосотой. Мүн лэ энэ шалтагаанаар Англиин граждан барилгын министрэй СССР-тэ албанай хэрэгээр айлшалалга бүтэхэеэ болибо гэжэ совет тала тоолоно.

Албан тушаалтайнь тааралдахагүй ябуулга хэжэ байһаниинь элирүүлэгдэһэн Англиин посольствын, бусад эмхинүүдэй зарим хүдэлмэрилэгшэдэй СССР-тэ саашадаа байлга Советскэ Союзай аюулгүйн байдалда зүришэнэ гэжэ Англиин посольстводо министерство мэдээсэнэ. Эдэ хүдэлмэрилэгшэд хоёр долоон хоногой турша соо СССР-һээ гаража ошохо ёһотой. Мүнөө үень Советскэ Союзай хилын саана байһан Англиин зарим тушаалта нюурнууд энэл шалтагаанаар СССР-тэ бусаха эрхэеэ хаһагдаба.

Совет-Англиин харилсаан саашадаа муудаха гү, али иимэ таагүй харилсаанай һужэрэлгэ саашадаа болюулагдаха гү, (СССР Англи хоёрой хоорондохи харилсаа холбоон гуримшуулагдаха гү гэхэ мэтэ асуудалнууд имагтал Англиин ғалаһаа дулдыдаха гээд министерство дахинаа мэдүүлнэ.

Есенинэй шүлэгүүд зэдэлнэ

Иимэ гаршаг доро һонирхолтой уулзалга хүдөө ажахын техникумдэ үнгэргэгдөө. Республикымнай ниислэл—Улаан-Үдэдэмнай айлшаар ерэһэн РСФСР-эй габьяата артист Андрей Гончаров ородой оюун бэлигтэ поэт Сергей Есенинэй уянгата шүлэгүүдые студентнэрэй үмэнэ уран хурсаар, удха түгэлдэрөөр уншажа үгөө.

Олондо мэдээжэ болоһон «Эхэдээ бэшэг», «Шаганэ, минии Шаганэ», «Нуга талаар алхалнаб», «Минии зам» гэһэн шүлэгүүд сугларагшадай дура татаһан байна.

Сергей Есенинтэй Максим Горькиин уулзаһан тухай артистын шадамар бэрхээр хөөрэжэ үгэхэдэнь студентнэр суута поэдтэй үнэхөөрөө уулзаһан шэнги болоо, ехэтэ һонирхон шагнаа.

М. МЕДОВАЯ.

ТҮРҮҮШЫН ОЛЗО

НИЖНЕ-АНГАРСК. (Телефоноор абтаба). Эдэ үдэрнүүдтэ ангуушан бүхэн өөһэд өөһэдынгөө участогуудта гаранхай, нуур, сөөрэм, горхонуудай эрьеэр зүргэ гаргаба. Эдэнэрэй дундаһаа ондатра барижа эхилһэн ангуушад амжалтатай. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, мүнөө аймаг дотор ангай арһа тушаан абадаг пунктда 4000 ондатрын арһан абтаад байна.

Аймагай ангуушадай дундаһаа аха дүү Н. З., А. З. Петровтон, А. П. Елизов гэгшэд олон ондатра бариһан байха юм. Бусад ангуушад үдэр бүриингөө даабариие 100—110 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Аймагай зверопромхозой ангуушад хэрмэ, булга болон бусад ан гүрөөл агнахаар һаяын үдэрнүүдтэ ойдо гараһань. Холын хүбшэ тайга соогуур агнуури хэдэг эдэнэр вертоледоор аян замдаа мордохо юм.

Г. МИХАЛКИНА.

Шэнэ байшантай БОЛОБО

Зэдын аймагай түб Петропавловка тосхондо үшөө нэгэ шэнэ байшан ашаглалгада оруулагдаба. Тэрэ байшандань аймаг хоорондын фильмобаза байрлаха юм. «Бурятцелинстрой» трестын 589-дэхи ПМК-гай Петропавловкын участогай барилгашад энэ байшан бодхооһон байна.

Шэнэ байшангынь мүнөө үеын түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай. Киногой лентэнүүдтэй баанханууд транспортёрой хүсөөр автомашинада ашагдадаг, буулгагдадаг байха юм. Тиихэдэ уһанай уураай хүсөөр дулаасуулагдадаг байна. Үшөө тэндэнь кино харуулха зал бии юм.

Петропавловкын фильмобазада хуушарһан фильмүүдэй лентэнүүд шэнэдхэгдэн заһабарилагдадаг байна. Энэ баазада заһабарилагдаһан фильмүүд Зэдын, Захааминай, Сэлэнгын, Хяагтын аймагуудта эльгээгдэдэг. Энэ жэл соо 1000 фильм заһабарилагдажа болохо юм.

А. МОДОНОВ.

„ХУРАМХААНАЙ ГАЛНУУД" МҮНДЭЛ...

Байгша оной эхеэр республикымнай зүүн-хойто ... шэнэ Хурамхаанай аймаг бии болгогдоо һэн. Октябр... нэгэндэ эндэхи ажалшад аймагайнгаа «Хурамха... галнууд» гэжэ газетын түрүүшын номер абажа унш...

Газетын түрүүшын хуудаһанда редакциин хүдэл... рилэгшэдэй ажалда амжалта хүсэһэн амаршалгын ... телеграмма толилогдоо. Тиихэдэ «Манай уншагша... гэһэн гаршагтай түрүү бэшэг мүн лэ нэгэдэхи хууда... да тунхаглагдаба.

КПСС-эй Хурамхаанай райкомой нэгэдэхи секре... нүхэр К. Д. Дагбаевай «Манай аймагай табан жэл... сэб» гэжэ томохон статья газетын нэгэдэхи, хоёр... хуудаһануудта толилогдоһон байна. Тус статья соо ... магай ажалшадай юһэдэхи табан жэлдэ бэелүүлхэ ... рилгонууд тухай тодорхойгоор хэлэгдэнэ.

Мүн тиихэдэ газетын корреспондент В. Виногра... «Ой соо хүгжэм зэдэлнэ» гэһэн корреспонденци, Хур... хаанай ПМК-гай начальник В. Кирюхинэй статья ... сад олон һони һонин мэдээсэлнүүд толилогдобо.

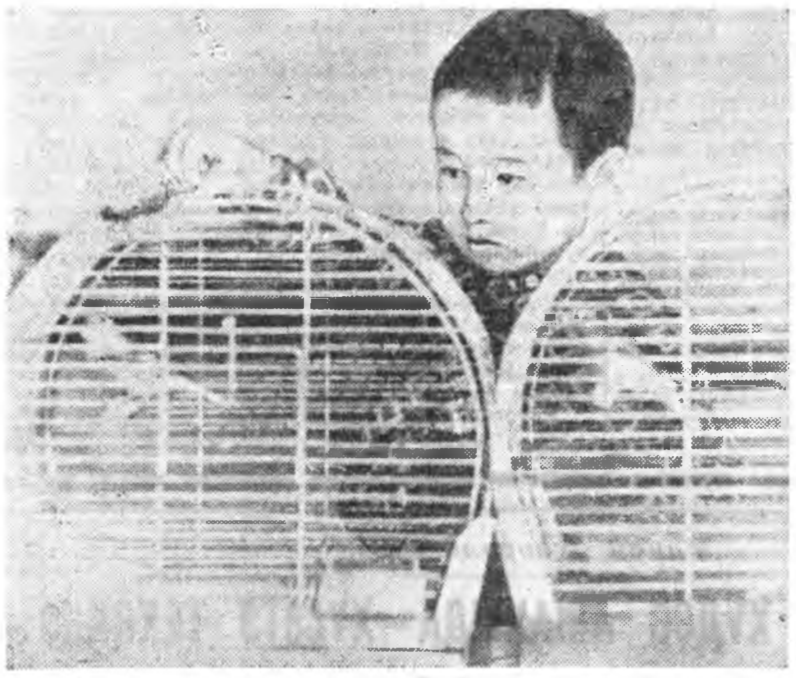
«Хурамхаанай галнууд» гэжэ газетын журнал... нуудай, хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй ажалда ... амжалта хүсэе.

МОСКВАГАЙ УРАН ЗОХЁОЛШОД—МАНАЙ АЙЛШАД

Москвадахи «Молодая гвардия» гэһэн номой хэблэлэй түлөөлэгшэдэй бригада манай Буряад орондо айлшалжа ерэбэ. «Молодая гвардия» гэһэн номой хэблэлэй ахалагша редактор Л. Г. Яковлева, уран зохёолшод Р. А. ... марк, И. А. Минутко, ... В. К. Карпенко, И. Р. Резни... шэд ерээ.

Тэдэнэр манай респуб... долоо хоногоо юм. Мүнөө ... Үдын промышленна предп... нуудаар ябажа, уншагшадай ... дэлмэришэдтэй уулзаа. Ти... Хэжэнгын, Баргажанай ай... даар ябажа, хүдөө нютагай ... шадтай уулзахань.

Манай к...

Эдир натуралист. П. БУРМАКИНАЙ фотоэтюд.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ХАНИ БАРИСААНАЙ ХАЛУУН ХОЛБООН

УЛААН-БААТАР. (ТАСС-ай корр.). Эхилээд байгша заншалта һара монгол, совет хани барисаан ба харилсаа холбоое улам үргэдхэхэ, гүнзэгырүүлхэ, Соведүүдэй оронһоо һургаал, жэшээ абаха гэһэн зорилготой. Хотонууд, аймагуудай түбүүдтэ, сомонуудта, предприятинууд дээрэ баярай суглаанууд болоно, лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүд эмхидхэгдэнэ, коммунизм байгуулха хэрэгтээ совет арадай туйлажа байгаа амжалтанууд тухай, Совет ба Монгол оронуудай арад түмэнэй табин жэл соохи тэмсэл болон илалтануудай зам тухай хөөрэһэн кинофильмнүүд харуулагдана. МНР-тэ үнгэргэгдэжэ байгаа совет соёлой үдэрнүүдтэ хабаадахаяа ерэһэн Советскэ Союзай уран бүтээлшэ эмхинүүдэй делегаци эдэ хэмжээ ябуулгануудта эдэбхитэйгээр хабаадана.

СССР-эй культурын министрэй орлогшо В. И. Попов түрүүтэй Совет делегаци Монголой гүрэнэй университедтэ ерэбэ.

Университедэй ректор, профессор Д. Цэвэгмид айлшадые амаршалха зуураа, иигэжэ онсолон тэмдэглээ: монгол арадай түүхэдэхи түрүүшын дээдэ һургуулиие — университедые эмхидхэн байгуулха, тогтонижоруулха, хүгжөөхэ хэрэгтэ Советскэ Союз ехэ туһа хүргэһэн юм, хүргэжэшье байна.

Актова зал соо митинг боложо, совет айлшадаа студентнэр ба багшанар үнэн зүрхэнһөө, хани халуунаар амаршалба.

МНР-эй Уран зохёолшодой холбоондо монгол, совет уран зохёолшодой хабаадалгатай литературна суглаан болоо.

«Элдэв-Очир» гэжэ кинотеатр соо совет номуудай выставкэ нээгдээ.

Советскэ Союзай искусствын бэлигтэнэй концерт Гүрэнэй оперо ба баледэй театр соо ехэ амжалтатайгаар үнгэрбэ.

Ядуу байдалтай, хархис засагтай орон

ГАВАНА. (ТАСС). Португалиин угаа баян 30 бүлын тоһон соо умбажа, торгон дээрэ хүльбэржэ байхадань, харин 10 миллион португалецууд айхабтар тулюур муу байдалтай байдаг гэжэ «Гранма» газетэ бэшэнэ. Португалиин ажалшадай хайра гамгүй дарлалта мүлжэлгэдэ нэрбэгдэжэ байбашье, эндэхи ажалша хүн бүхэндэ хүртэдэг олзо оршо дэлхэй дээрэ эгээн бага хэмжээтэй байһаар гэжэ тус газетэ тусхайлан тэмдэглэнэ.

Гэхэ зуура, Лиссабоной правительство ехэ мүнгэ зөөри, национальна бюджедэйнгээ 40 гаран процентые, сэрэгэй хэрэглэмжэдэ гаргашална. Анголе, Гвиней (Бисау) ба Мозамбигтахи, Ногоон Хушуунай, Принсипиин ба Сан-Томиин аралнууд дээрэхи улам үргэдэжэ байгаа национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха хэрэгтэ, ороной түрүү үзэл бололтониие хюдалгаараа зэбүүрхэгдэдэг болоһон ехэ аппарадые хангаха ябадалда тон ехэ мүнгэ гаргашална гэжэ «Гранма» тэмдэглэнэ.

Ажалшадай аша туһада

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). «Социальна тэгшэ эрхэ хангахаар общество байгуулхые эрмэлзэнэбди. Тиимэ обществын үйлэдбэриинь гол хэрэгсэлнүүд мүлжэгшэдэй гарта бэшэ, харин бүхы ажалшадай, бүхы арадай мэдэлдэ байха юм»,—гэжэ ороной эхэнэрнүүдэй революционно союзтай хамта Конгын Ажалай партиин эмхидхэһэн социальна тэдхэмжын албануудай эхэнэр-хүдэлмэрилэгшэдэй семинар дээрэ Конгын Ажалай партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Клод-Эрнест Ндалла мэдүүлээ.

Арад ниитын дунда марксистско-ленинскэ һургаал дэлгэрүүлгын шухала удха шанартайе тэмдэглэхэ зуураа, ажалшадай аша туһада обществые хубилгаха талаар партиин урда табигдаһан зорилгонууд дээрэ Ндалла тогтоо.

Шахардуу байдал тохёолдоо

ДЕЛИ. (ТАСС). Зүүн Пакистанһаа хашагдан зугадагшадай тоо үдэр ерэхэ бүри олошорно, тиин байгша оной һүүл болотор тэдэнэй тоо 12 миллион хүндэ хүрэхэ гэжэ Индиин засагаархид Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида мэдээсэбэ. Зарим районуудта хашагдан зугадагшадай тоо нютаг зонһоо үлүү олон болонхой. Мегхалайя гэжэ хилэ шадарай штадта үдэр бүри 12 мянган хүн хилэ дабажа ороно гээд Индиин хэблэл мэдээсэнэ. Зарим районуудта нютаг болон ерүүл зоной тоо тэнсүүриеэ үлүү гарамаар алданхай. Балата гэжэ мянга гаран хүн зонтой һууринда мүнөө үень 50 мянган хүн сугларанхай.

Хашагдан зугадаһан иимэ олон зоной Индиин газар руу нэбтэрэн оролго ороной бүхы хэрэгүүдтэ нилээд ехэ түгшүүрил ушаруулханхай. Хашагдан зугадагшадай байра байдал һайжаруулха зорилгоор Индиин правительство бүхы арга боломжоёо хэрэглэнэ. Туһаламжын фонднууд нээгдэнхэй, хашагдан ерэгшэдые хүлеэн абаха тусхай лагерьнууд эмхидхэгдэнхэй. Хубсаһа хунар, эдеэ хоол хубааха пунктнууд байгуулагданхай. Зугадан ерэгшэдые ажалда оруулха эрхэ байдал зарим районуудта хангагданхай. Гэбэшье энэ бүгэдэ хэмжээ ябуулганууд хаанаашье хүрэнэгүй. Эдеэ хоол, медикаментнүүд, хубсаһа хунар, гэр байра дуталдана. Зарим штадуудта хашагдан зугадагшадай дунда үлэн хооһон байдал тохёолдонхой гээд хариин агентствэнүүд мэдээсэнэ. Энэл шалтагаанаар 300 мянган шахуу үхибүүд үбдэнхэй, тиин ехэ хүшэр хүндэ байдалда оропхой гэжэ Индиин засагаархид мэдүүлнэ.

Хашагдан зугадагшадай бусажа ерэхэдэ хүлеэн абаха эрхэ байдал Зүүн Пакистанда хангагдаа гээд Пакистанай засагаархид соносхоо. Зүгөөр хашагдан зугадаад һөөргөө бусаһан зоной тоо толгой Индиин газар дээрэ сугларһан хүн зонтой жэшэхэдэ мүнөөдэрэй мэдээгээр тон үсөөн байна.

Сэрэгэй сүүдэй шиидхэбэри

АНКАРА. (ТАСС). Хоёр һарын урда тээ конституционно сүүдэй шиидхэбэреэр хоригдоһон, Турциин хүдэлмэришэнэй партиин 16 хүтэлбэрилэгшые түрмэһөө сүлөөлхэ гэһэн шиидхэбэри Анкарагай сэрэгэй сүүд гаргаа. Байгша оной май һара соо баригдажа хаагдаһан эдэ ажал ябуулагшадай дунда партиин генеральна түрүүлэгшэ Бехидже Боран гэгшэ бии.

Эдэниие сүлөөлхэ тухай шиидхэбэриин гарабашье, Турциин хүдэлмэришэнэй партиин хүтэлбэрилэгшэдэй хэрэгые хараха сүүд болојо үргэлжэлхэ юм ха.

Ясир Арафадай ами наһа хорлохо һэдэлгэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Франс Пресс агентствын Бейрудһээ дамжуулһанай ёһоор, Палестиные сүлөөлэлгын эмхиин гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ясир Арафат гэгшын ами наһа хорлохо һэдэлгэ октябриин 5-да хэгдэбэ. Партизануудай хоёр хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта Ясир Арафадай һуужа ябаһан машиные Кунейтра гэжэ Сириин хото шадар буудаһан байна. Ясир Арафат, суг һуужа ябаһан бусад хүнүүдынь хохидоогүй. Жолоошониинь алуулаа. Энэ хэрэгые мүрдэжэ эхилһэн Сириин засагаархид хэдэн хүниие арестовалаа гээд Франс Пресс агентство мэдээсэнэ.

ХҮҮГЭДЭЙ СА... НЭЭГДЭБЭ

Захааминай аймагай ... нага нютагта хүүгэдэй ... һаяхан нээгдэбэ. Т... нэгэ доро 50 үхибүүн ... юм.

Тиигэжэ эндэхи ... зургаануудай хүдэлм... шэд болон Санагын ... зой ажалшад үхи... саадта байлгажа, х... ажалда хабаадалсаха ... тай болобо гэшэ. Энэ ... шэнэ мебель болон ... түхеэрэлгэнүүдээр ... һайнаар хангагданхай.

С. БУДА...

ПРАВДА БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаһанда: «М... үеын гол шухала зорилго... — БурАССР-эй хүдөө а... министр В. Сагановай ста... ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэл...

Хоёрдохи хуудаһанда: «... сэбтэ табан жэлдэ—манай ... шагай ажал» гэжэ Хүдөө ... хын хүдэлмэрилэгшэдэй ... союзна үдэртэ зорюулаг... тусхай хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда: ... хуудаһанай түгэсхэл. ТАСС... һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: н... нютагай һонинууд. Хилын ... наһаа.

Зэнхир кран

МОСКВА ХАРУУЛНА: ... — орон доторхи һонин. ... — үхибүүдтэ зорюулаг... мультфильмнүүд. 13.25 — ... бүүдтэ зорюулагдаһан ... фильмнүүд. 13.55 — улас... рондын программа.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ... 14.20 — «Тракторист ... дуун» гэһэн киноочерк. 14... — «Хонхо» гэһэн һурга... зорюулагдаһан дамжу... 15.00 — киногой ашил... дуратайшуулай клуб. 16.0... «Стряпуха» гэһэн уран ... фильм. 17.10 — «Арадай ... чествын фестиваль» гэһэн ... жүүлгэ. 18.40 — «Ури... һайндэр» гэһэн дамжу... 19.35 — уран һайхан...

МОСКВА ХАРУУЛНА: ... — «Останкинай концерт... ди урина» гэһэн дамжу... 22.20 — телевизионно ... мүүдэй IV Бүхэсоюзна фес... лин хаалгада ... дамжуулга. 00.30 — ... Эндэ «Спартак» — «Х... (Воскресенск) ... хоорондо үнгэргэгдэһэн ... харуулагдаха.

Редакторай орлогшо
С. С. ЦЫРЕНДОРЖ...

Манай адрес, телефон...: г. УЛАН-УДЭ, ул. Ле... 35. Телефоны: приемная—54-6... 54-54, редактора—68-08, зам. ... тора—62-62, ответ. секре... —50-52, зам. ответ. секре... —66-76, отделов: партий... жизни—60-91, сельского ... зяйства—64-36, 63-86, ... ганды и агитации—56-23, ... мышленности и строител... —61-35, советского стро... ства и быта—69-58, культ... и школ—60-67, 81, информ... —34-05, отдел писем—... ная—56-62, машинное бю... 57-63, фотолаборатори... 33-61.